सकारात्मक
सिंधी सुविचार

श्री. हीरो वाधवाणी

सकारात्मक सिंधी सुविचार

हीरो वाधवाणी

सकारात्मक सिंधी सुविचार

- **श्री. हीरो वाधवाणी**
  मनीला

- **सिंधी अनुवाद, संपादन ऐं प्रकाशक**
  प्रा. लछमण हर्दवाणी
  विमाननगर, पुणे - 411 032
  मोबाईल : 98906 93931

- **पेज सेटिंग :**
  वक्रतुंड ग्राफिक्स, श्रमिक नगर, सावेडी, अ.नगर
  मोबाईल : 94050 01047

- **छापीदंड़**

- **मुल्हु**
  देवनागरी अपनायो, सिंधी भाषा बचायो !

प्रस्तावना

प्रो. लछमण परसराम हर्दवाणी (पुणे)
मो. ०९८९०६ ९३९३१

वाणी ईश्वर पारां मनुष खे मिलियल हिक डाति आहे, हिकु वरदानु आहे. मनुष जी वाणी जणु वीचार ज़ाहिरु करण वारो शरीरु आहे. वाणीअ जो मन ते गहिरो असरु थींदो रहंदो आहे. वाणीअ द्वारा सच खे साधे सघिजे थो ऐं सुविचारनिजी अभिव्यक्ती करे सघिजे थी. इन्सान जे मन जी सुंदरता सुहिणनि ऐं सुठनि वीचारनि ते मदारु रखदंड़ हूंदी आहे. छाकाणि त सुठा वीचार, सुविचार सुख ऐं आनंदमय जीवन जो आधारु हूंदा आहिनि. मनुष जे अमृतमय वाणीअ सां, सुविचारनि सां वेर ऐं द्वेष जी भावना नासु करे समाज जो हितु या कल्याणु साधे सघिजे थो.

महान आत्मउनि ऐं वडनि माण्हुनि जे मुख मां निकितल सुविचार या अनमोल वचन सिर्फु पढ़ण लाइ न, पर आचरण लाइ, हलति हलण लाइ हूंदा आहिनि. उत्तम, श्रेष्ठ, मुल्हाइतनि वीचारनि द्वारा मनुष खे बोधु या ज्ञानु प्रापति थिए थो. सुविचार ज्ञान जो वाधारो कंदड़, मार्गदर्शक, दिशादर्शक तथा प्रेरणादयक हूंदा आहिनि. उहे विद्वान माण्हुनि जे अनुभविनि जा बोल/वचन ऐं चिन्तन जो मुल्हु हूंदा आहिनि. सुविचार जंहिं बि मनुषनि जे संग-संगति में हूंदा आहिनि, उहो कडहिं बि अकेलो कोन हूंदो आहे. सुविचारनि जो चिन्तनु कडहिं बि नष्ट न थी सघंदड़ु धनु हूंदो आहे. किथे पढ़ियलु को सुविचारु मन में सांढियो वेंदो आहे ऐं पोइ मनरूपी पर्दे ते छापियो या ज़ाहिर क्यो वेंदो आहे. वक़्त ते उहो सुविचारु या सुविचार याद कया वेंदा आहिनि. समय-समय ते भाषणनि में या लेखन में उन्हनि जो उपयोगु कयो वेंदो आहे.

सुविचार मनुष-मात्र खे सियाणो बणिजण में सहायक हूंदा आहिनि. अनुभवनि जूं सुंदर बूंदूं हूंदड़ सुविचारनि गर्भ में जीवन ऐं तत्वज्ञान

जो सारु समायलु हूंदो आहे. उहे अनमोलु वचन अपौरुषेय/ईश्वरी हूंदा आहिनि-वेदनि वांगरु ! सचा साधू-संत, वीचारवान, ज्ञानवान, बुद्धिजीवी, साहित्यकार ऐं कलाकार तथा सफलु मनुष जड॒हिं अनुभवनि जे प्रकाश में जीवन जो सचु गो॒ल्हण जी तलाश कंदा आहिनि, तड॒हिं सुविचारनि जो जनमु थींदो आहे.

सिंधीअ में चिन्तनात्मक साहित्यजी सख़्तु अणाठ आहे. हिन समय में अहिड़ो को सिंधी साहित्यकारु या बुध्दिजीवी नज़रि कोन थो अचेमि, जेको सुविचारनि/सुठनि वीचारनि जा बि॒ज पोखे सिंधी समाज लाइ सुहिणो ऐं जीवनोपयोगी फ़सुलु लुणे सघे. आयात/एक्सपोर्ट जे फ़ाइदे वारे व्यापार जे हिन युग में सकारात्मक ऐं नकारात्मक वीचार पिणु आयात कराए नालो कमाइण जो धंधो ज़ोरु आहे. समाज, भाषा, देवनागरी लिपी ऐं सिंधू संस्कृतीअ सां कंहिंजी लागा॒पेदारी/प्रतिबध्दता/कमिटमेंट न हुअण करे चिन्तन-मनन जे खेतर जी भूमी सुकी रही आहे, ज॒णु रेगिस्तानु बणिजी रही आहे !

पर इन रेगिस्तान में बि परियां ई हिकु 'ओएसिस' नज़रि अची रहियो आहे श्री. हीरो वाधवाणीअ जे सकारात्मक सुविचारनि जे रूप में- फ़ेसबुक ते, जेको पढ़दड़नि जे मन में आशा, उत्साह ऐं नएं नज़रिए जो प्रकाशु पैदा कंदड़ु आहे. श्री. हिरो वाधवाणी (हिन समय में उमिरि ६४ साल) मनीला, विदेश में रहंदड़ु पढ़ियलु-ग॒ढ़ियलु, देश-प्रेमी, भाषा-प्रेमी ऐं सकारात्मक सोचवारो सिंधी कारोबारी आहे. हिंदी ऐं सिंधी भाषा जो सुठो ज्ञानु आथसि. यारनि जो यारु हूंदड़ु हीरो सुठो चिन्तकु आहे. मौलिकता ऐं विशिष्ट शैल संदसि चिन्तन जो विशेष गुणु आहे. हुन जे लिखिणीअ में सौखाइप ऐं आकर्षणु आहे.' फ़ेसबुक' जे माध्यम द्वारा हिंदीअ में लिखियल पंहिजा अनोखा सुविचार आम ऐं ख़ास लोकनि ताईं पहुचाइण जो जतनु कंदो रहंदो आहे. साहित्य ऐं चिन्तन सां हूंदड़ संदसि लागा॒पेदारी वाखाणजोगी॒ आहे. संदुसि हिकु किताबु' प्रेरक, अर्थपूर्ण कथन

एवं सूक्तियाँ' नाले हिंदीअ में प्रकाशित थी मशहूरी हासिल करे चुको आहे. हीरे जे सुविचारनि खां प्रभावित थी करे मूं हुनजी सहमतीअ सां सिंधीअ में के सुविचार अनुवादु करे फ़ेसबुक ते चित्रनि समेत ड॒िना आहिनि. वेबसाईटुनि तां खंयल चित्रनि जे इस्तैमाल सां इन्हनि सुविचारनि जी सूहं ऐं परिणामकता वधी वेई आहे. हाणे अटिकल १२५ सुविचार हिन रंगीन किताब जे रुप में तव्हांजे सामुहूं आहिनि, जे तव्हां जहिड़नि रसिक पाठकनि खे अवसि वणंदा.

हीरे पंहिंजो 'हीरो' नालो सार्थकु कयो आ,
चिन्तन सां पंहिंजो वीचारु अमोलकु कयो आ,
पैदा थियनि शल अहिड़ा विद्वान समाज में,
जिनि सिंधियत खे भी त कृतार्थ कयो आ !

श्री. हीरो वाधवाणीअ लाइ शुभ-कामनाऊं !

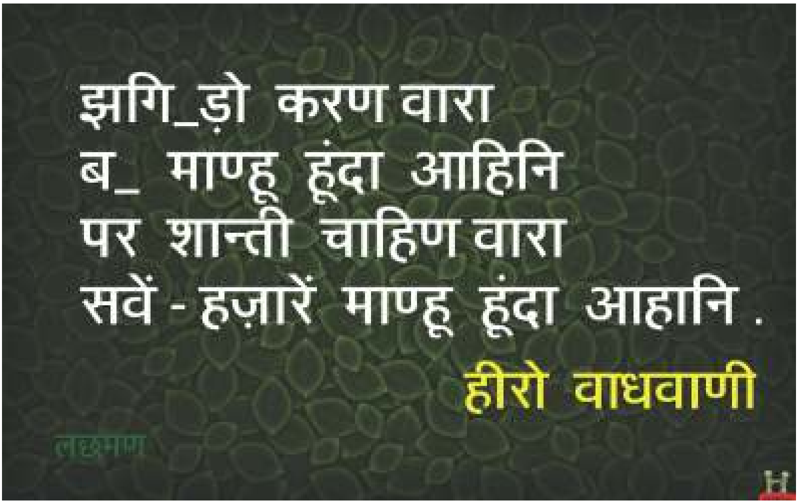

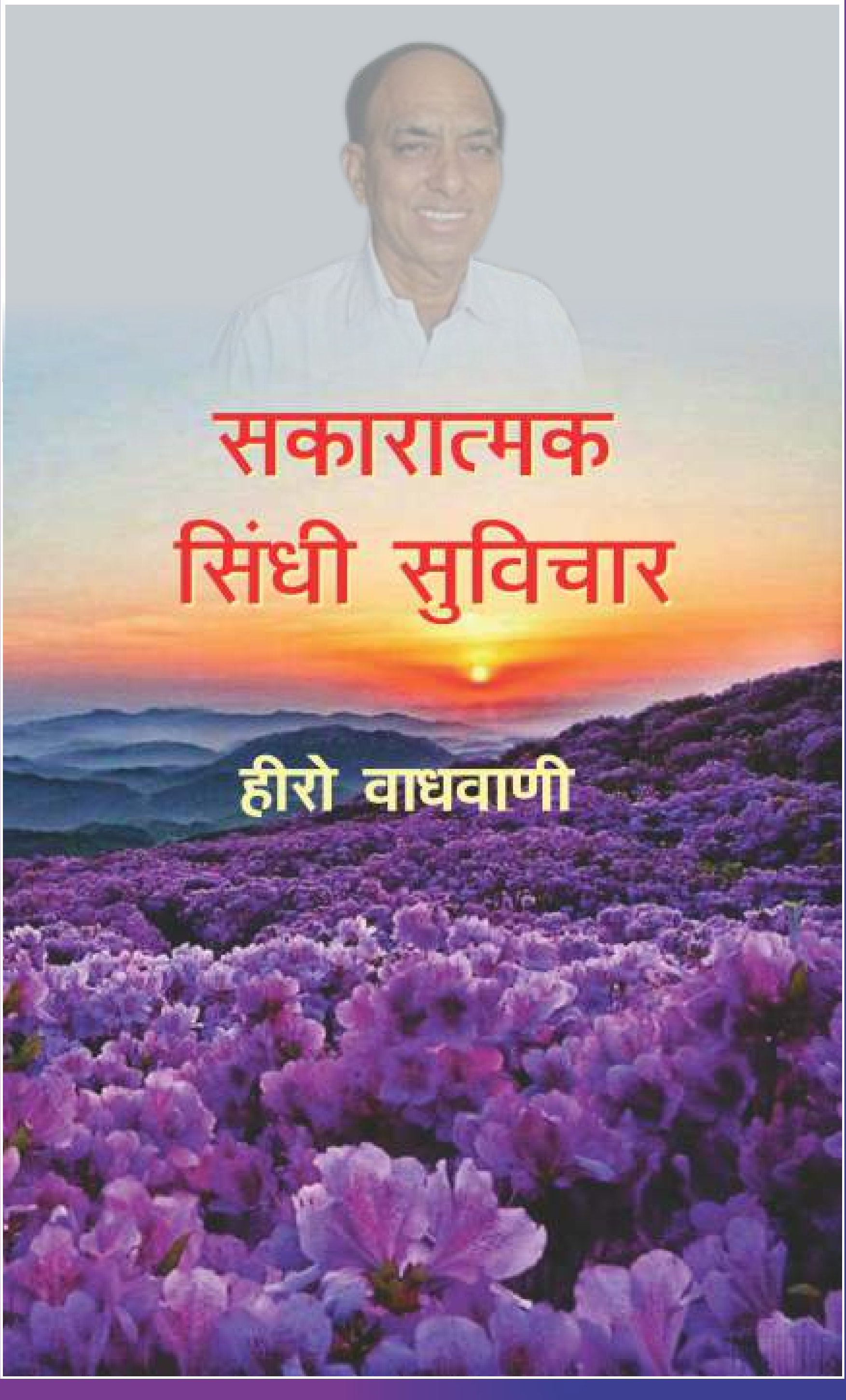
सकारात्मक
सिंधी सुविचार
हीरो वाधवाणी

क्रोधु अचण में त जल्दी कंदो आहे पर नुक़्सान जी भरपाई करण में देरि कंदो आहे !
हीरो वाधवाणी

झूले ऐं पींघे में उहो ई लुडं_दो आहे , जेको प्यारु ऐं शेवा करणवारे सां सन्बं_धु रखंदो आहे .
हीरो वाधवाणी

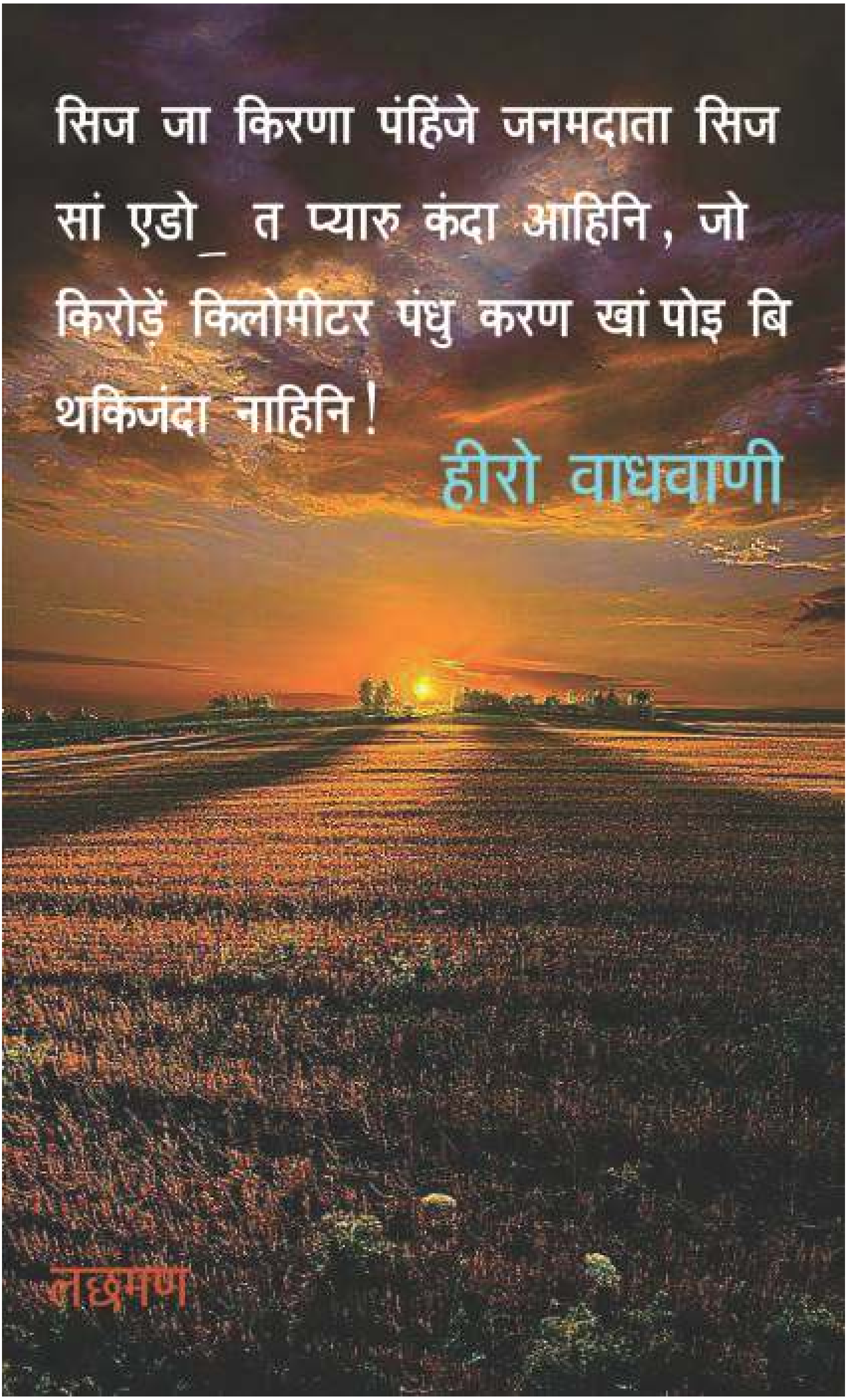
सिज जा किरणा पंहिंजे जनमदाता सिज
सां एडो_ त प्यारु कंदा आहिनि, जो
किरोड़ें किलोमीटर पंधु करण खां पोइ बि
थकिजंदा नाहिनि!
हीरो वाधवाणी
लछमण

सादगी इन्सान जा
अछा वस्त्र आहिनि
ऐं
सत्गुण आभूषण आहिन.
हीरो वाधवणी
लछमण

निराशावादी मनुष जो क़दु
घटिजी ग्लास़ समान थी
वेंदो आहे!
हीरो वाधवाणी

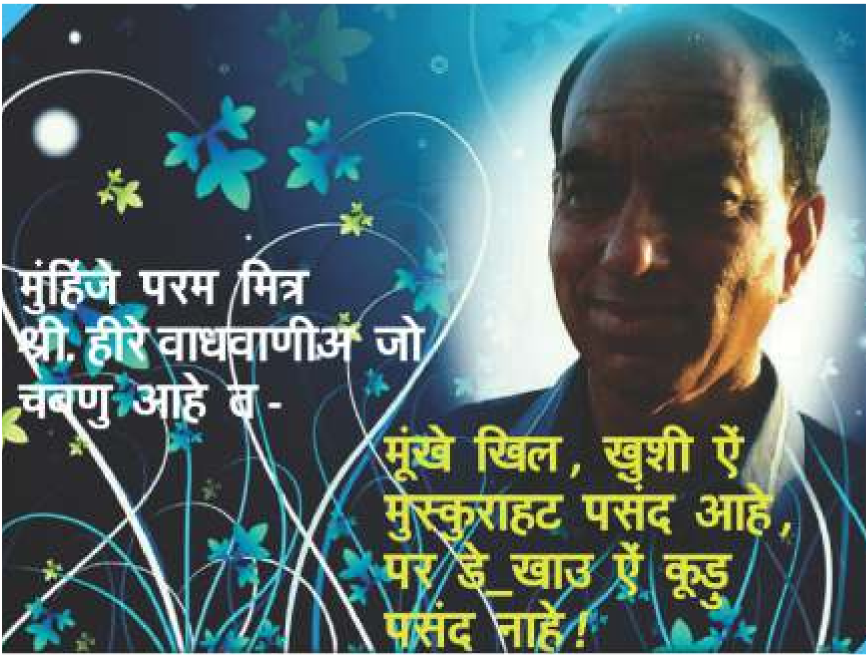

सिंधी वचनिका

क्रोधु चाकूंअ समान हूंदो आहे, जेको जोड़ण जो न, कटण जो कमु कंदो आहे.

हीरो वाधवाणी

लछमण

ग़लती / भुल परछाईअ वांगुरु न ,
बल्कि घाव वांगुरु निशानु छडे_
वेंदी आहे !
हीरो वाधवाणी

वचनिका
रिश्वत , अहंकारु ऐं आत्म - प्रशंसा
पंहिंजियुनि कमिज़ोरियुनि खे
लिकाइण जा परदा आहिनि !
हीरो वाधवाणी

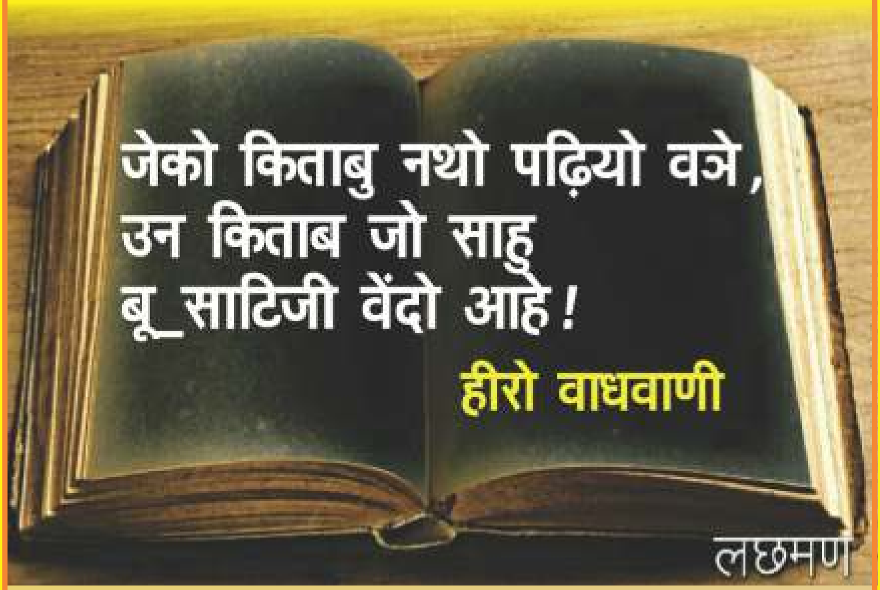
जेको किताबु नथो पढ़ियो वञे ,
उन किताब जो साहु
बू_साटिजी वेंदो आहे !
हीरो वाधवाणी
लछमण

नंढिड़ा बा_र इन करे प्यारा
लगं_दा आहिनि जो उहे अहंकारी
ऐं अंधविश्वासी कोन हूंदा आहिनि !
हीरो वाधवाणी

निस्वार्थी इन्सान खां
तमाम घटि ग़लतियूं
थींदियूं आहिनि .
हीरो वाधवाणी

असी सालनि खांपोइ बि
उहो माण्हू बु_ढो नाहे -
जंहिं में धीरजु , साहसु ऐं
समुझ आहे .
हीरो वाधवाणी

माउ जी आसीस प्रेम ऐं परिश्रम
वांगुरु हूंदी आहे , जा हर हंधि
कम में ईंदी आहे !
हीरो वाधवाणी

शादीअ खां पहिरीं मनुषु तलाव वांगुरु
हूंदो आहे ऐं शादीअ खां पोइ सागर वांगुरु !
हीरो वाधवाणी
लछमण

लछमण
ईर्खालू इन्सानु अंधो हूंदो आहे.
हू जंहिंसां ईर्खा कंदो आहे,
उन जे परिश्रम ऐं प्रयत्न खे
कोन डि_संदो आहे.
हीरो वाधवाणी

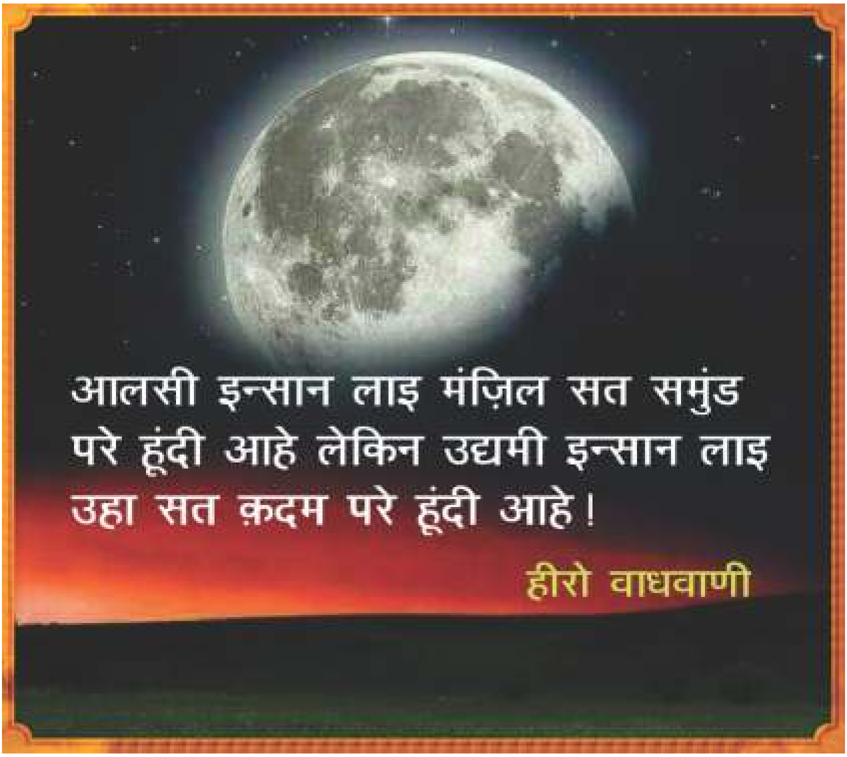
आलसी इन्सान लाइ मंज़िल सत समुंड
परे हूंदी आहे लेकिन उद्यमी इन्सान लाइ
उहा सत क़दम परे हूंदी आहे!
हीरो वाधवाणी

देवनागरी
सिंधी भाषा
पृथ्वी रहण लाइ असां खां भाड़ो / किरायो
कोन वठंदी आहे; पृथ्वी त माउ जियां असां
खां प्यारु, शेवा ऐं सन्मानु चाहींदी आहे.
हीरो वाधवाणी

वचनिका

पंजाहु - सठि रुपयनिवारो
मटिको इन्सानु चङीअ तरह
डि_सी, ठोंगो हणी ख़रीद कंदो
आहे, पर नुक़्सानकारक बुरियूं
आदतूं हू छो शैतान खां हज़ारें
लखें रुपयनि में ख़रीद कंदो
आहे ?!

हीरो वाधवाणी

मूं वटि सभुकुझु हुअण करे खीसो ऐं दिमाग़ु
भरियलु आहे पर कन्या न हुअण करे दिल
ख़ाली आहे।
हीरो वाधवाणी

ईमानदारीअ सां कमायलु धनु पपये जे वण समान
हूंदो आहे, जो देरि सां फलु डी_दो आहे पर मिठा
फल डीं_दो आहे. बेईमानीअ सां कमायलु धनु
वारीअ जे दड़े समान हूंदो आहे, जेको वडो_ त
डि_सण में ईंदो आहे पर महत्वहीन हूंदो आहे!
हीरो वाधवाणी

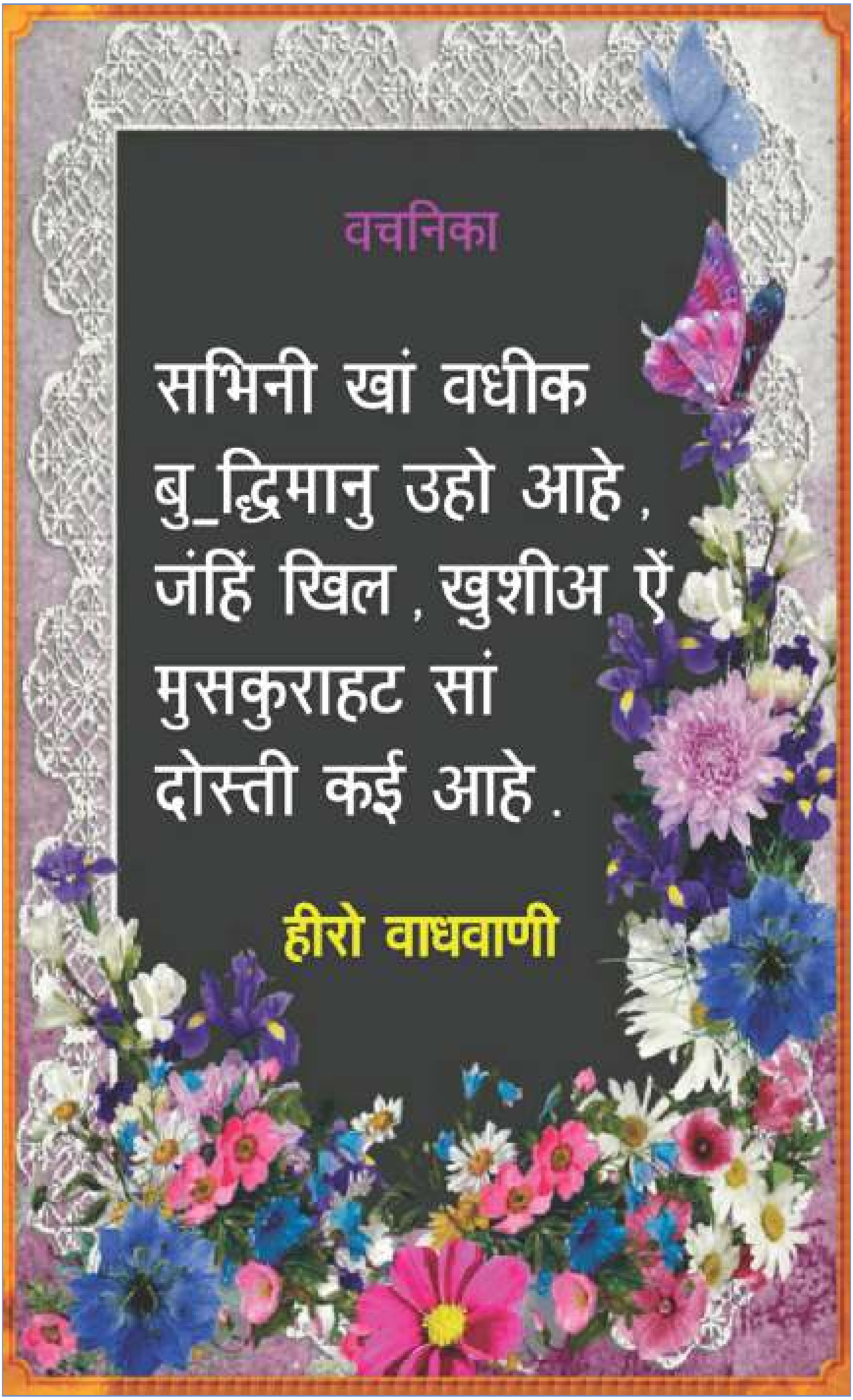

वचनिका
सभिनी खां वधीक
बु_द्धिमानु उहो आहे,
जंहिं खिल, खुशीअ ऐं
मुसकुराहट सां
दोस्ती कई आहे.
हीरो वाधवाणी

समुंडु कड_हिं बि कोन सुकंदो आहे .
छाकाणि त उहो लखें किरोड़ें जीवनि
लाइ कम में ईंदो आहे . समुंडु सदाईं
क्रियावानु रहंदो आहे ऐं उन खे
बेअंत सामूंडी जीवनि जूं दुआऊं
मिलंदियूं रहंदियूं आहिनि .
हीरो वाधवाणी

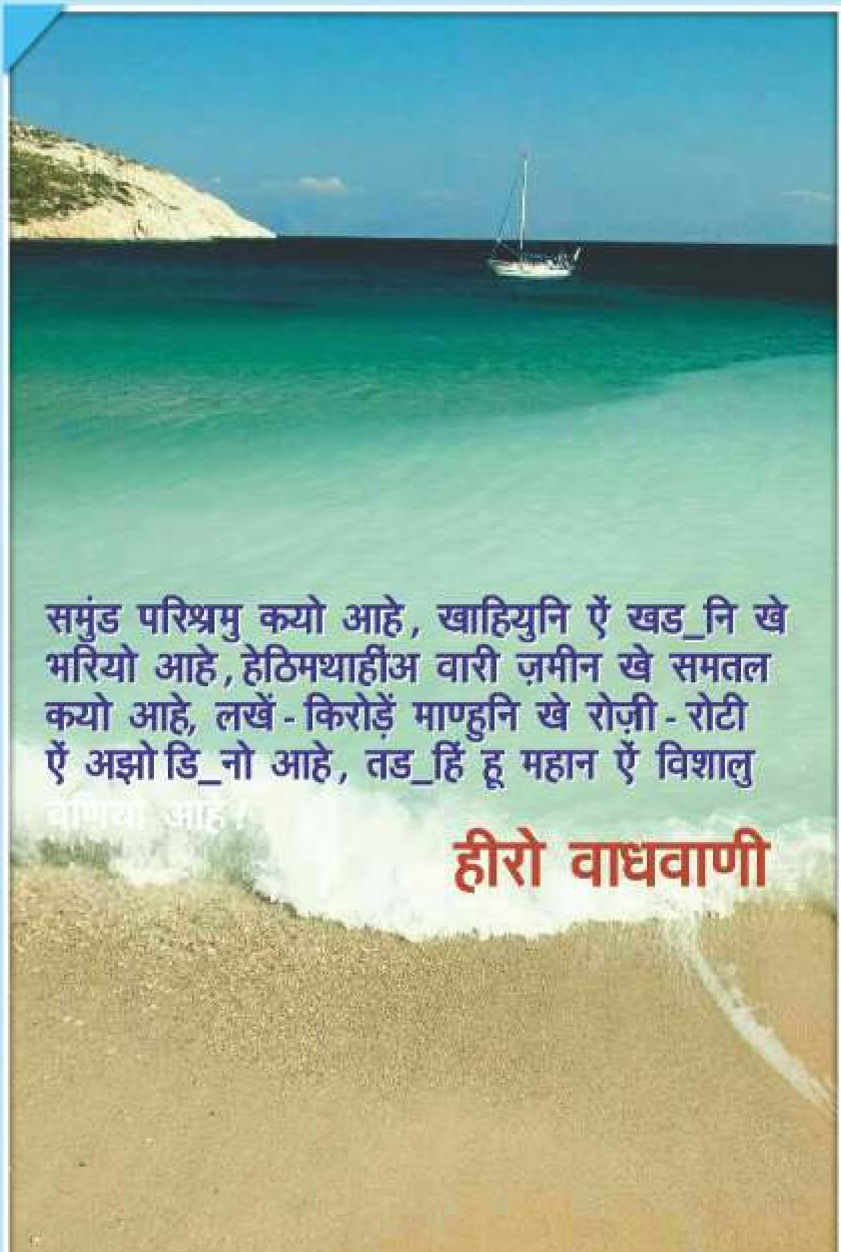
समुंड परिश्रमु कयो आहे, खाहियुनि ऐं खड_नि खे
भरियो आहे, हेठिमथाहींअ वारी ज़मीन खे समतल
कयो आहे, लखें - किरोड़ें माण्हुनि खे रोज़ी - रोटी
ऐं अझो डि_नो आहे, तड_हिं हू महान ऐं विशालु
बणियो आहे।
हीरो वाधवाणी

आदतूं
शेर खां गिदड़ जहिड़ा
कम कराईंदियूं आहिनि !
हीरो वाधवाणी

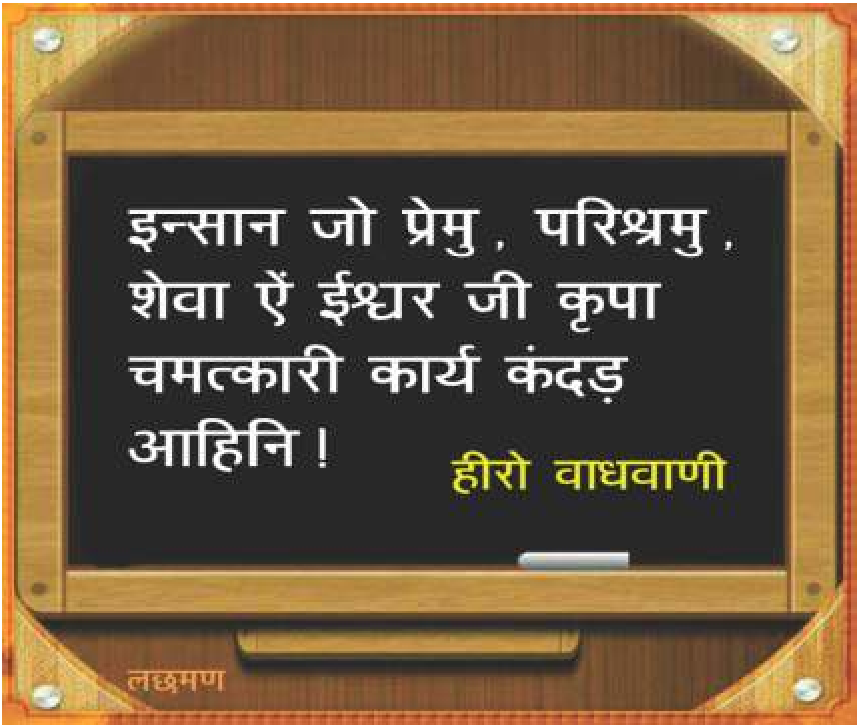
इन्सान जो प्रेमु , परिश्रमु ,
शेवा ऐं ईश्वर जी कृपा
चमत्कारी कार्य कंदड़
आहिनि !
हीरो वाधवाणी
लछमण

संखु, बांसुरी ऐं बि_या
साज़ वजा_ईंदडु अद्भुत कमु
कंदो आहे - निर्जीव साज़नि खे हू
सजीव कंदो आहे ऐं खेनि वाणी
डी_दो आहे।
हीरो वाधवाणी

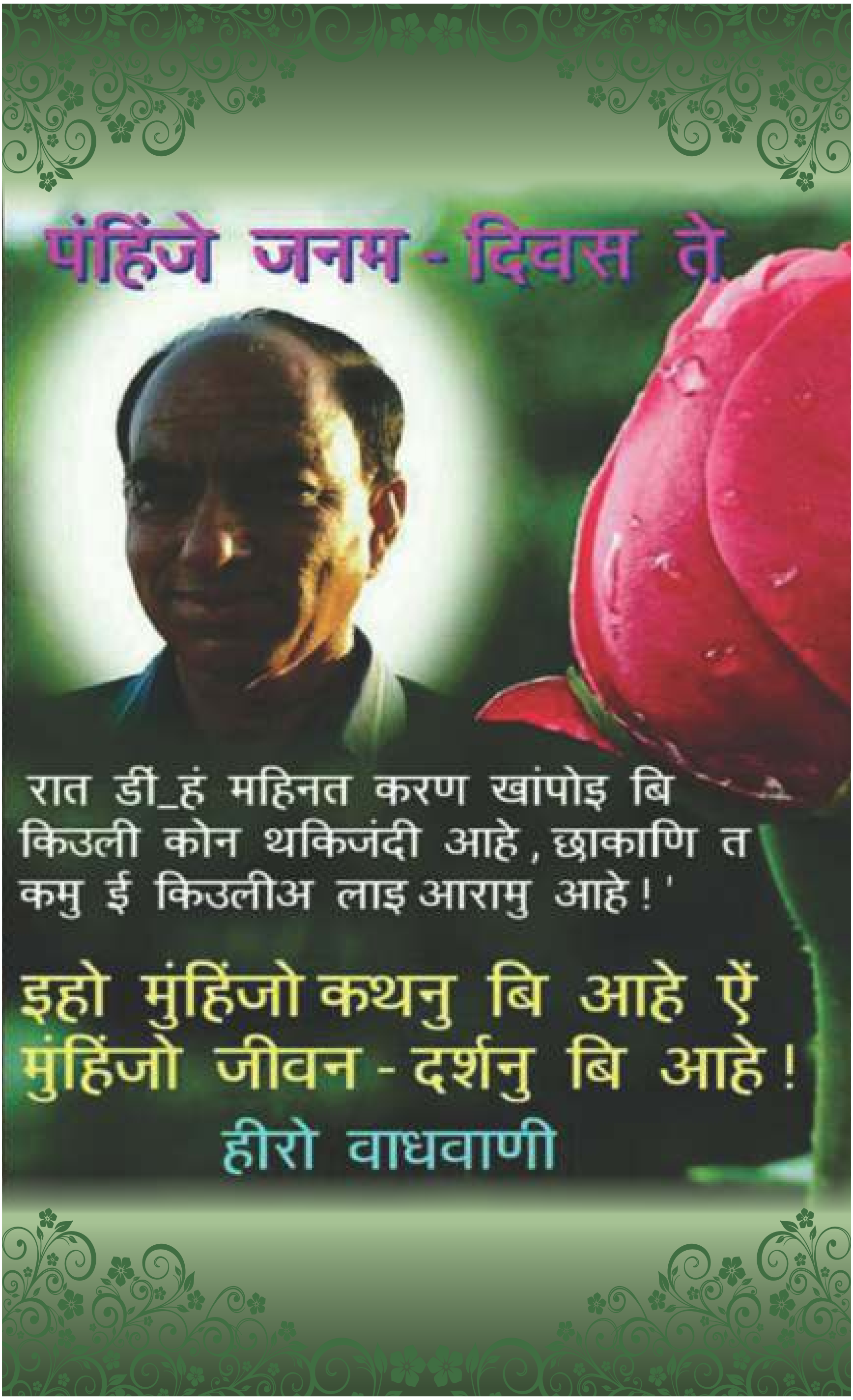

पंहिंजे जनम - दिवस ते
रात डीं_हं महिनत करण खांपोइ बि
किउली कोन थकिजंदी आहे, छाकाणि त
कमु ई किउलीअ लाइ आरामु आहे!'
इहो मुंहिंजो कथनु बि आहे ऐं
मुंहिंजो जीवन - दर्शनु बि आहे!
हीरो वाधवाणी

निस्वार्थ भाव सां शेवा करणवारे इन्सान
जो नसीबु ईश्वरु वरी लिखंदो आहे!
हीरो वाधवाणी

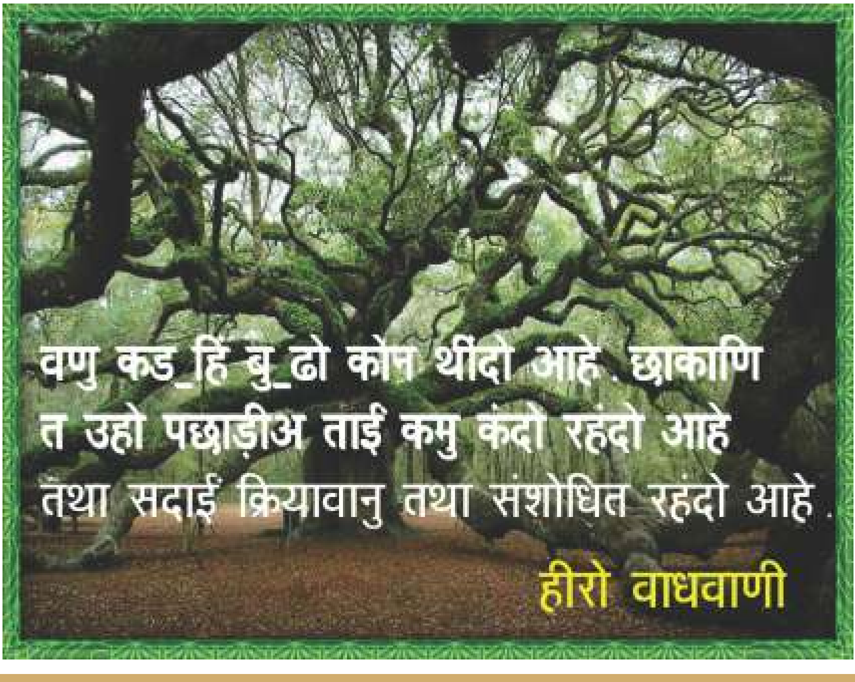
वणु कड_हिं बु_ढो कोन थींदो आहे. छाकाणि
त उहो पछाड़ीअ ताईं कमु कंदो रहंदो आहे
तथा सदाईं क्रियावानु तथा संशोधित रहंदो आहे.
हीरो वाधवाणी

कोई दान-धरमु करे खुश
थींदो आहे त कोई कचिरे
जो ढेरु मेड़े खुश थींदो
आहे.

इन्सान जी खुशी सोच ऐं
समुझ ते मदारु रखंदी
आहे.

हीरो वाधवाणी

लछुमण

मुंहिंजी आत्मकहाणी हिक - बि_नि किताबनि में पूरी थी सघे थी, पर माउ? माउ जे प्यार ऐं आशीर्वाद जा प्रसंग वीहनि किताबनि में बि पूरा कोन थी सघंदा!

हीरो वाधवाणी

आईनो मुंहिंजो सभिनी खां सुठो दोस्तु आहे, जेको बिना आलोचना करण जे मूंखे मुंहिंजियूं कमिज़ोरियूं बु_धाईदो आहे.

हीरो वाधवाणी

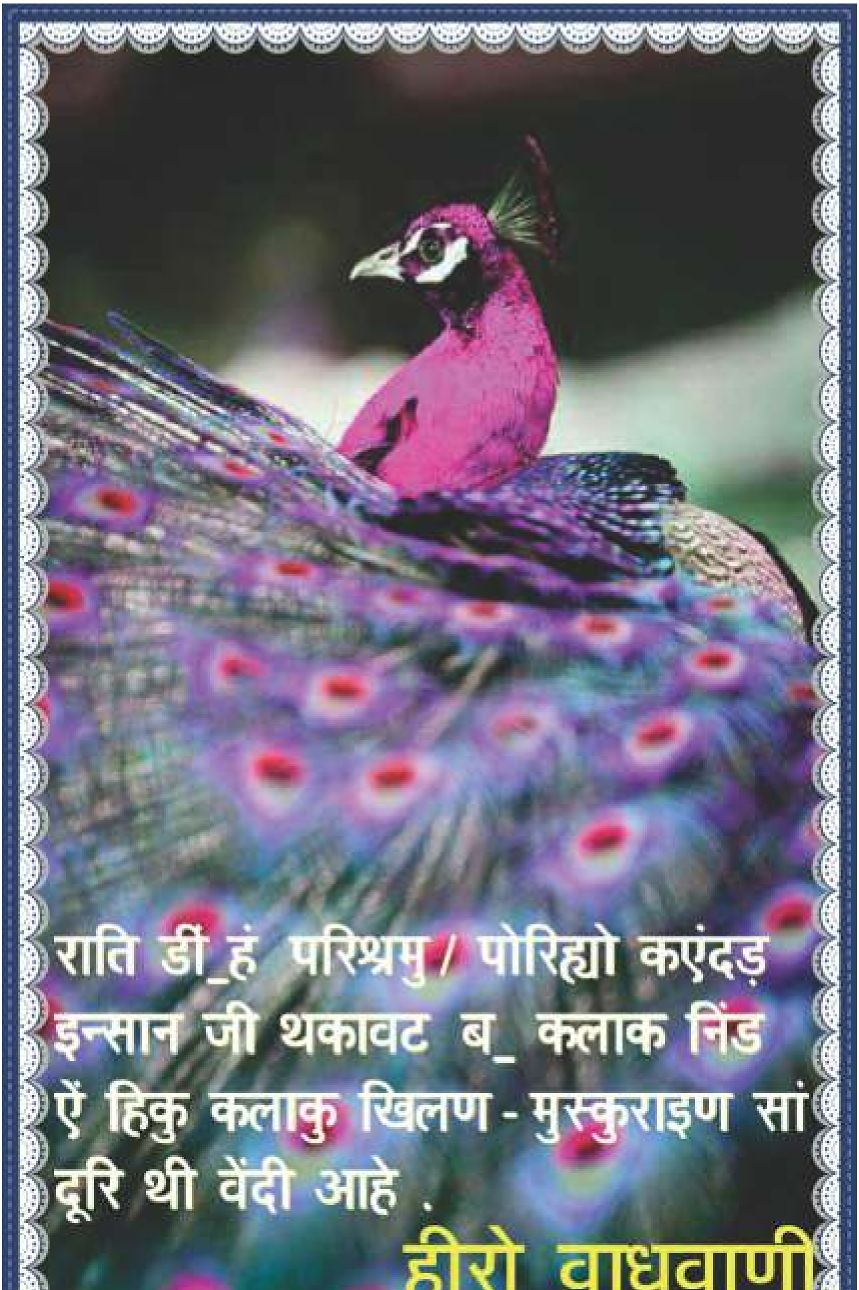

राति डीं_हं परिश्रमु / पोरिह्यो कएंदड़
इन्सान जी थकावट ब_ कलाक निंड
ऐं हिकु कलाकु खिलण - मुस्कुराइण सां
दूरि थी वेंदी आहे .
हीरो वाधवाणी
लछुमण

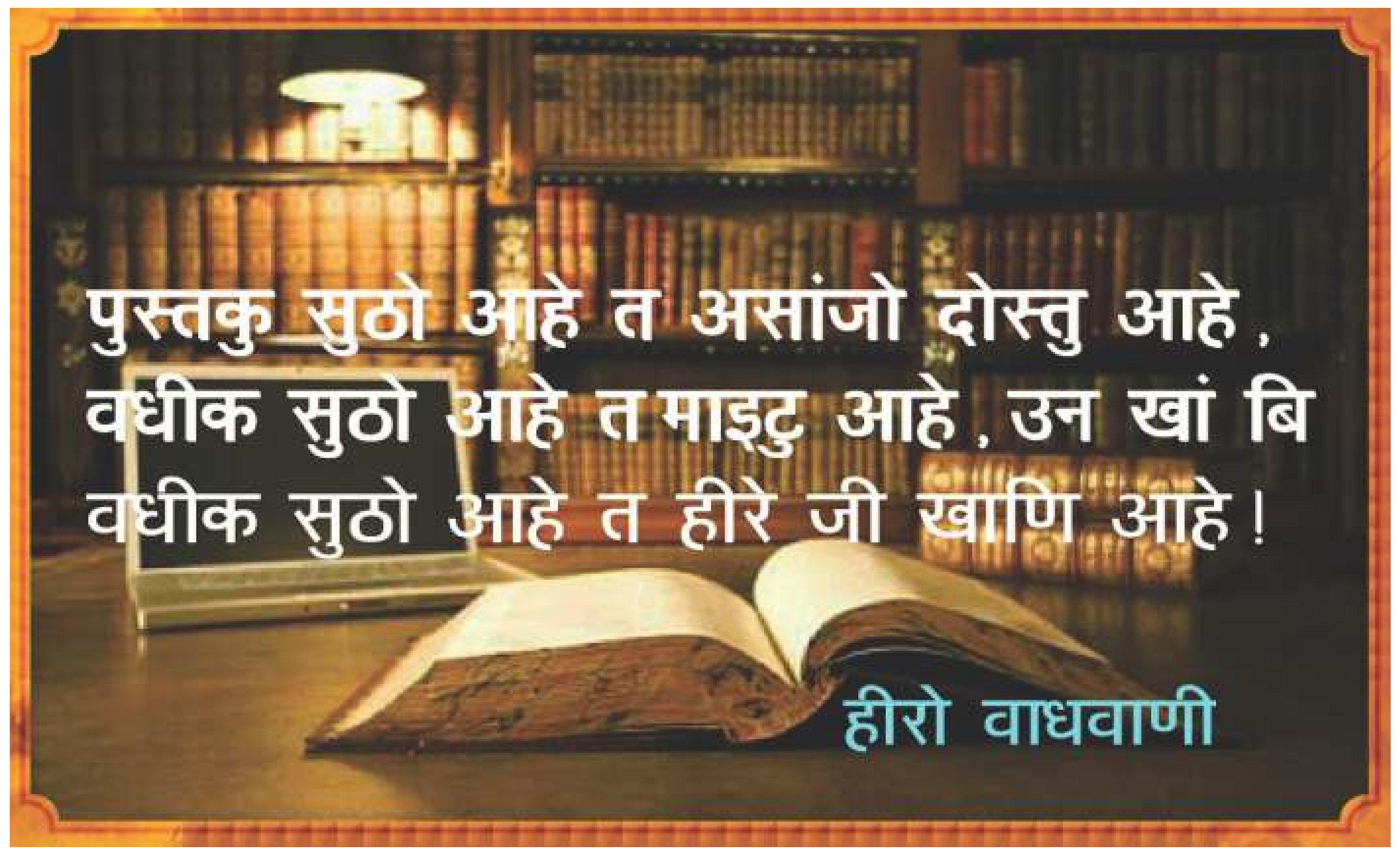
पुस्तकु सुठो आहे त असांजो दोस्तु आहे,
वधीक सुठो आहे त माइटु आहे, उन खां बि
वधीक सुठो आहे त हीरे जी खाणि आहे!
हीरो वाधवाणी

पंहिंजे कर्तव्य जो पालन करणु
धर्म - ग्रंथ पढ़णु ऐं उन खे
अमल में आणण समान आहे .
हीरो वाधवाणी
अपराधी ऐं अत्याचारीअ जी
क़बर मृत्यूअ खां पहिरीं ई
तयारु थी वेंदी आहे !
हीरो वाधवाणी
लक्ष्मण

खूहु पाण खे चाहे केडो_ बि
वडो_ छोन समुझे पर समुंडु
पाण खे वडो_ कोन समुझंदो
आहे .
हीरो वाधवाणी

ईश्वरु फ़क़ति
सुठे इन्सान जे
हृदय में रहंदो आहे.
बुरे इन्सान जे
हृदय में त शैतानु
रहंदो आहे.
हीरो वाधवाणी

सुठे अध्यापक जो पढ़ाइणु
सुठो किताबु लिखण समान
आहे!
हीरो वाधवाणी

घणा ई भेरा घुराइण खां पोइ ई
अमीर माण्हूअ वटि वञणु घुरिजे ;
ग़रीब वटि संदसि सहायता करण
लाइ वञणु घुरिजे ; मिटनि माइटनि
वटि ख़ास अवसरनि ते वञणु
घुरिजे ऐं जड_हिं दोस्तु घुराए ,
तड_हिं वञणुघुरिजे .
हीरो वाधवाणी

जेको पणी बचाए थो,
उहो ड_हनि प्राणियुनि
जी प्यास बु_झाए थो.
हीरो वाधवाणी

मंझंदि वधीक समय ताईं रहंदी आहे
ऐं शाम थोरे समय ताईं ख़बर अथव
छो? छाकाणि त मंझंदि वटि तेजु,
साहसु ऐं शक्ती हूंदी आहे ऐं शाम
थकल तथा सुस्तु हूंदी आहे!
हीरो वाधवाणी

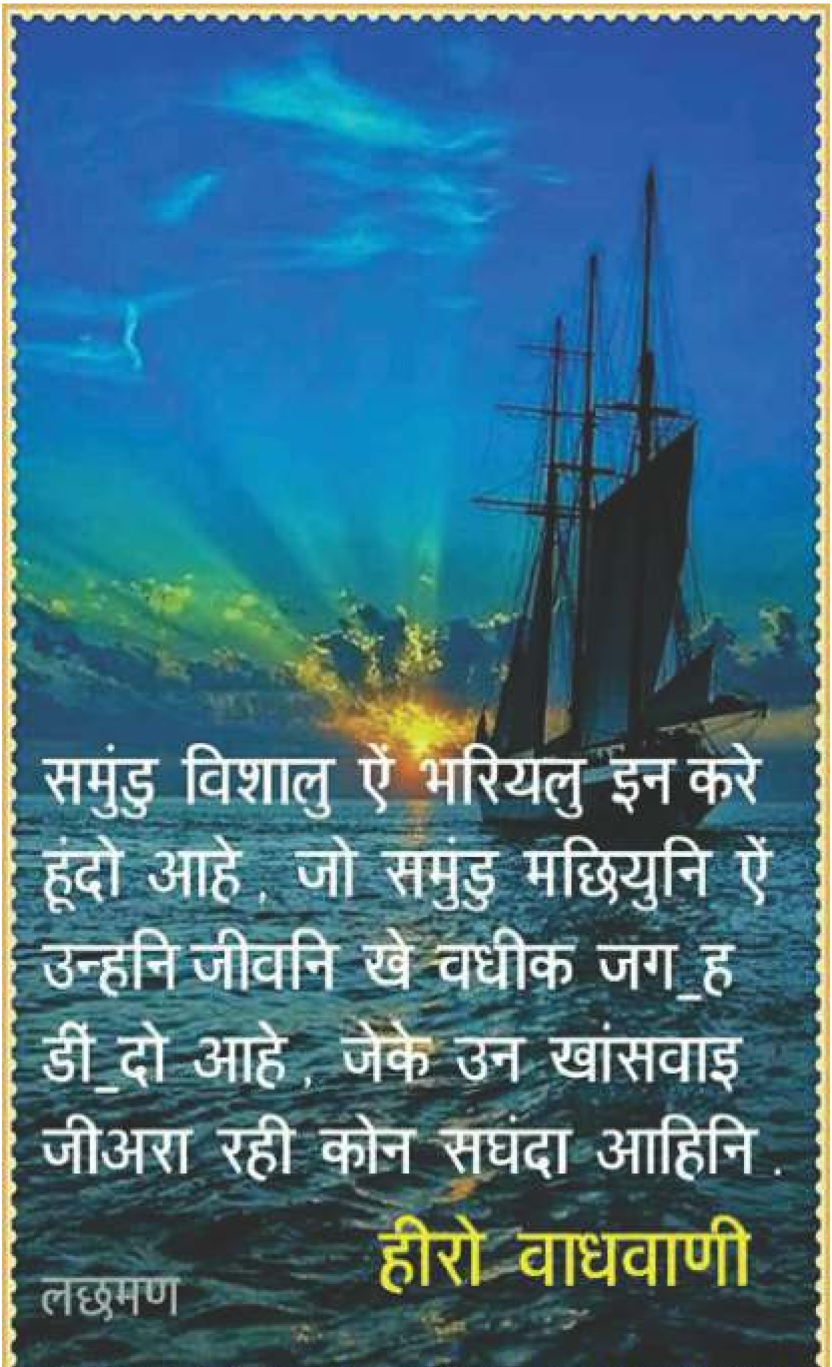
समुंड्ड विशालु ऐं भरियलु इन करे
हूंदो आहे, जो समुंड्ड मछियुनि ऐं
उन्हनि जीवनि खे वधीक जग_ह
डीं_दो आहे, जेके उन खांसवाइ
जीअरा रही कोन सघंदा आहिनि.
हीरो वाधवाणी
लछ्मण

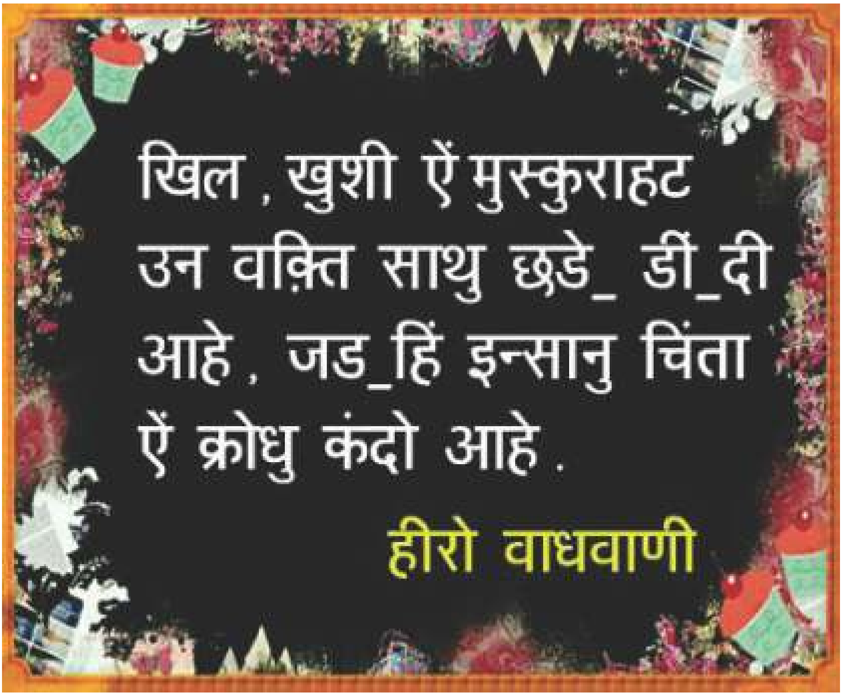
खिल , खुशी ऐं मुस्कुराहट
उन वक़्ति साथु छडे_ डीं_दी
आहे , जड_हिं इन्सानु चिंता
ऐं क्रोधु कंदो आहे .
हीरो वाधवाणी

असी सालनि खांपोइ बि
उहो माण्हू बु_ढो नाहे -
जंहिं में धीरजु , साहसु ऐं
समुझ आहे .
हीरो वाधवाणी

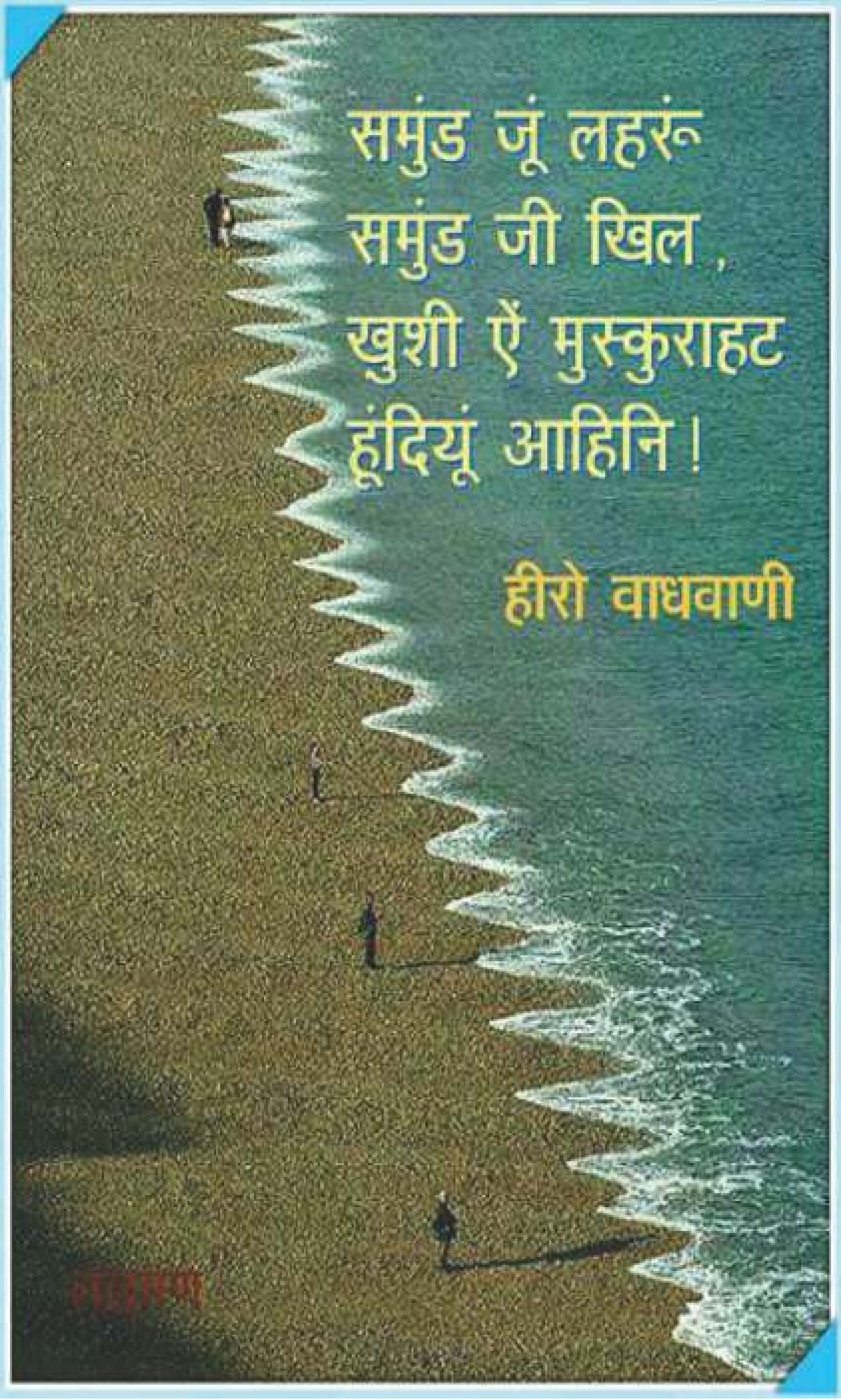
समुंड जूं लहरूं
समुंड जी खिल,
खुशी ऐं मुस्कुराहट
हूंदियूं आहिनि !
हीरो वाधवाणी

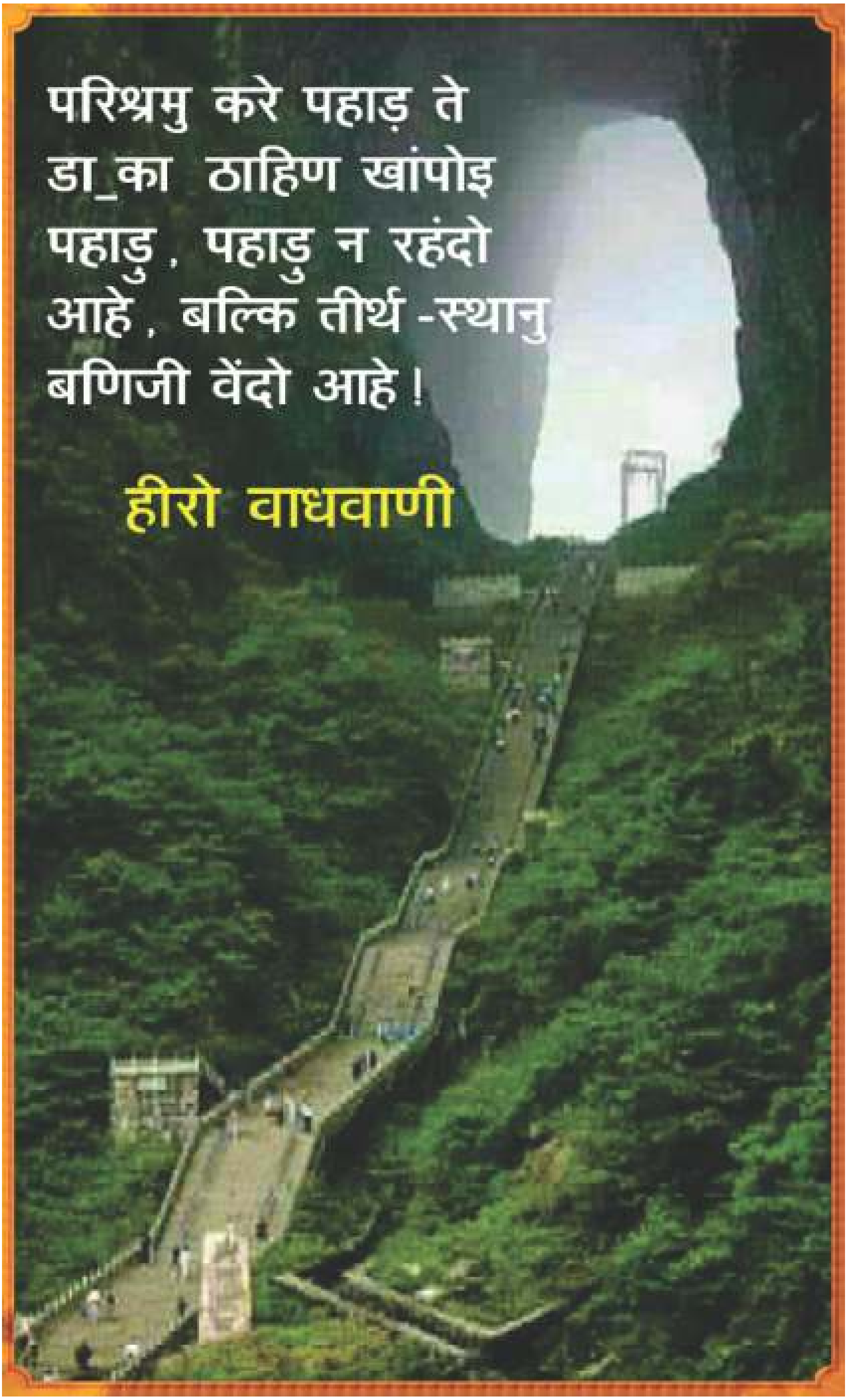
परिश्रमु करे पहाड़ ते
डा_का ठाहिण खांपोइ
पहाडु, पहाडु न रहंदो
आहे, बल्कि तीर्थ-स्थानु
बणिजी वेंदो आहे!
हीरो वाधवाणी

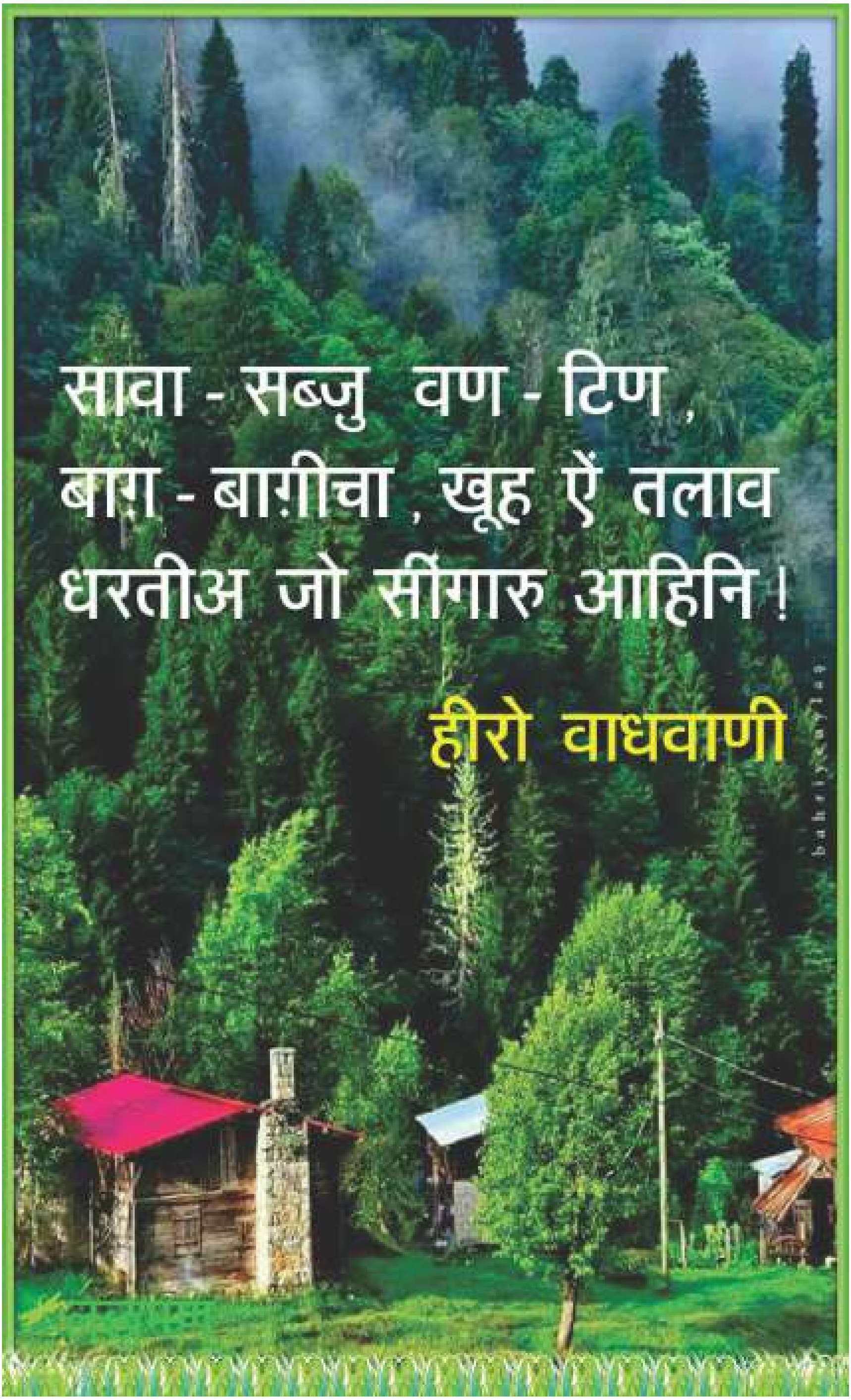
सावा - सब्जु वण - टिण ,
बाग़ - बाग़ीचा , खूह ऐं तलाव
धरतीअ जो सींगारु आहिनि !
हीरो वाधवाणी

सिर्फु हिकु प्यारु ई आहे, जंहिंखे
सभई चाहींदा आहिनि - परमात्मा बि
पृथ्वी बि ऐं पृथ्वीवासी बि!
हीरो वाधवाणी

जंहिंजे मुंहं ते खिल, खुशी ऐं मुस्कराहट हूंदी आहे, उहो सादनि कपिड़नि बि सुंदर नज़रि ईंदो आहे.
हीरो वाधवाणी

मूर्खु मनुषु
गा_ल्हाइण वक़्ति
100% मूर्खु हूंदो आहे
ऐं चुप रहण वक़्ति
80% मूर्खु हूंदो आहे!
हीरो वाधवाणी

वधीक महिनत करणवारो
पंहिंजी सिहत सुठी रखंदो ,
संपत्ती वधाईंदो आहे ऐं
समय जो सुठो उपयोगु कंदो
आहे .
हीरो वाधवाणी

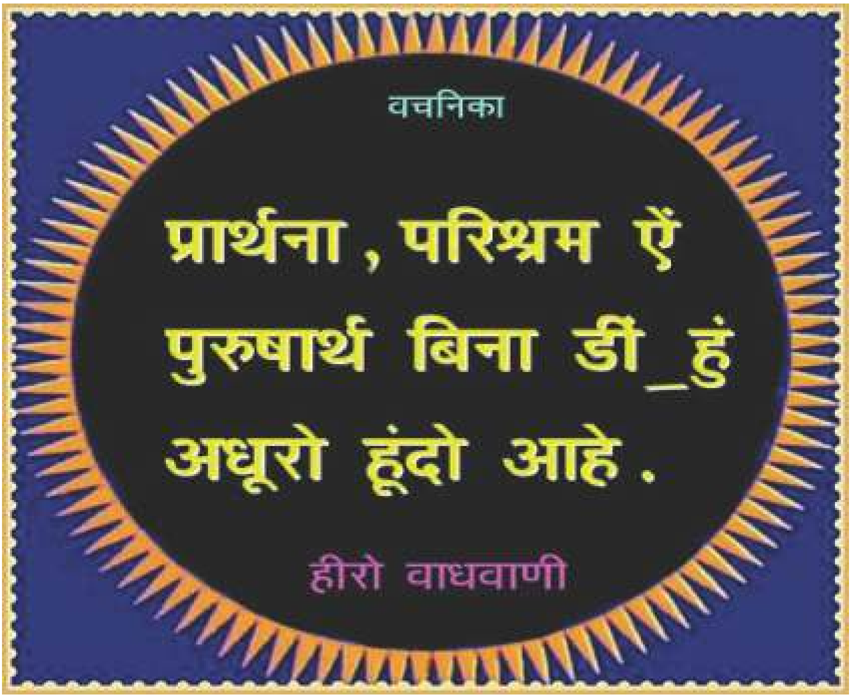
वचनिका
प्रार्थना , परिश्रम ऐं
पुरुषार्थ बिना डीं_हुं
अधूरो हूंदो आहे .
हीरो वाधवाणी

वचनिका
परमात्मा असांजो पिता आहे ऐं पृथ्वी
असांजी माता आहे . परमात्मा सां प्रेमु
करणवारे खे पृथ्वीअ सां अञा वधीक
प्रेमु करणु घुरिजे .
हीरो वाधवाणी

कम में अचणवारो
खूहु समुंड समान
आहे ऐं कम में न
ईंदड़ु खूहु खाहीअ
समान !
हीरो वाधवाणी
लछमण

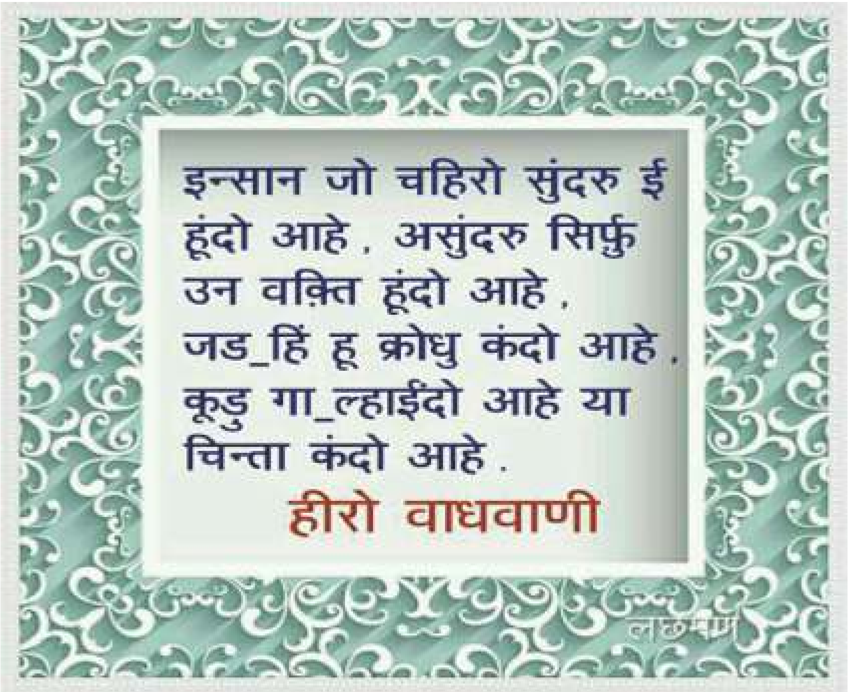
इन्सान जो चहिरो सुंदरु ई
हूंदो आहे . असुंदरु सिर्फ़ु
उन वक़्ति हूंदो आहे .
जड_हिं हू क्रोधु कंदो आहे .
कूडु गा_ल्हाईंदो आहे या
चिन्ता कंदो आहे .
हीरो वाधवाणी

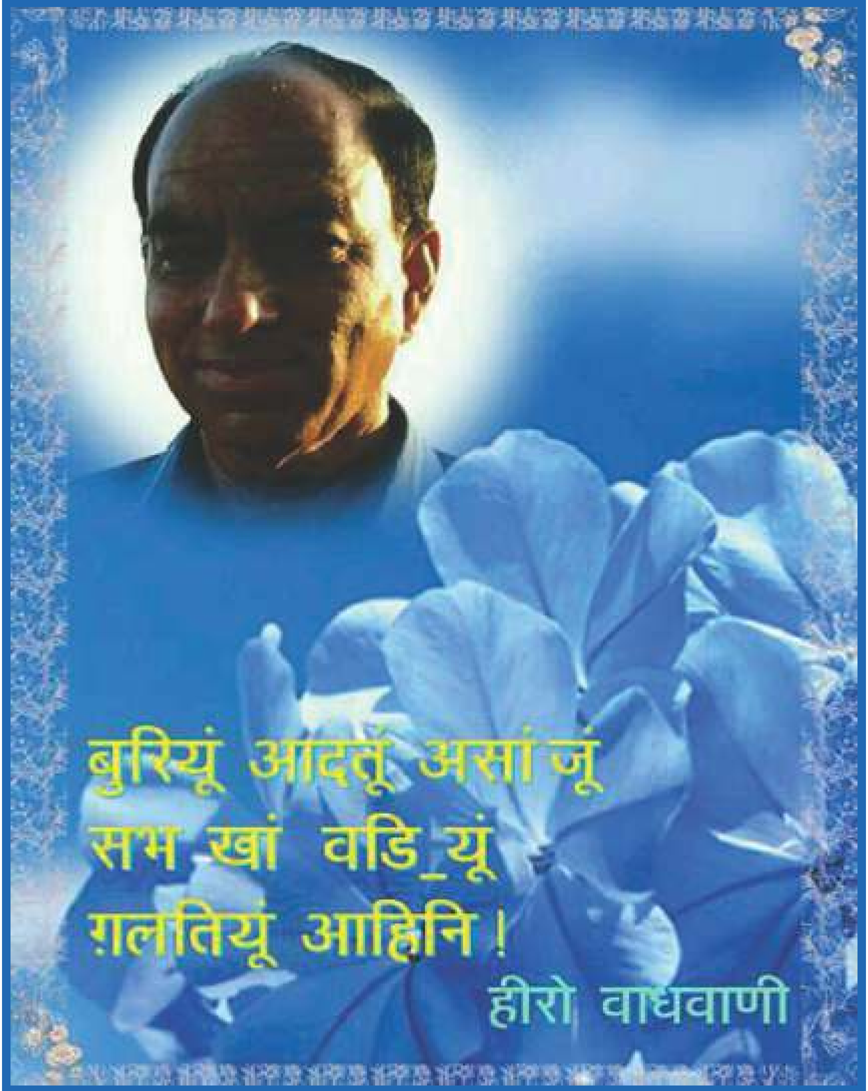
बुरियूं आदतूं असां जूं
सभ खां वडि_यूं
ग़लतियूं आहिनि !
हीरो वाधवाणी

उदारु बणिजण लाइ धन जी ज़रूरत
थी सघे थी, पर विनम्र, मधुरभाषी ऐं
सदाचारी बणिजण लाइ धन जी ज़रूरत
कान हूंदी आहे.
हीरो वाधवाणी

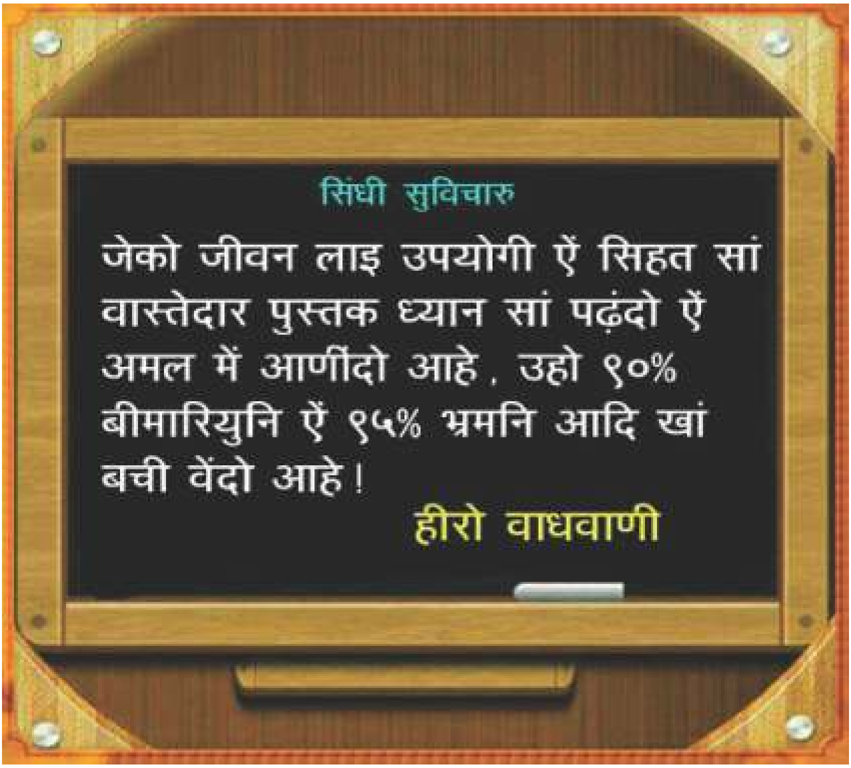
सिंधी सुविचारु
जेको जीवन लाइ उपयोगी ऐं सिहत सां
वास्तेदार पुस्तक ध्यान सां पढ़ंदो ऐं
अमल में आणींदो आहे, उहो ९०%
बीमारियुनि ऐं ९५% भ्रमनि आदि खां
बची वेंदो आहे!
हीरो वाधवाणी

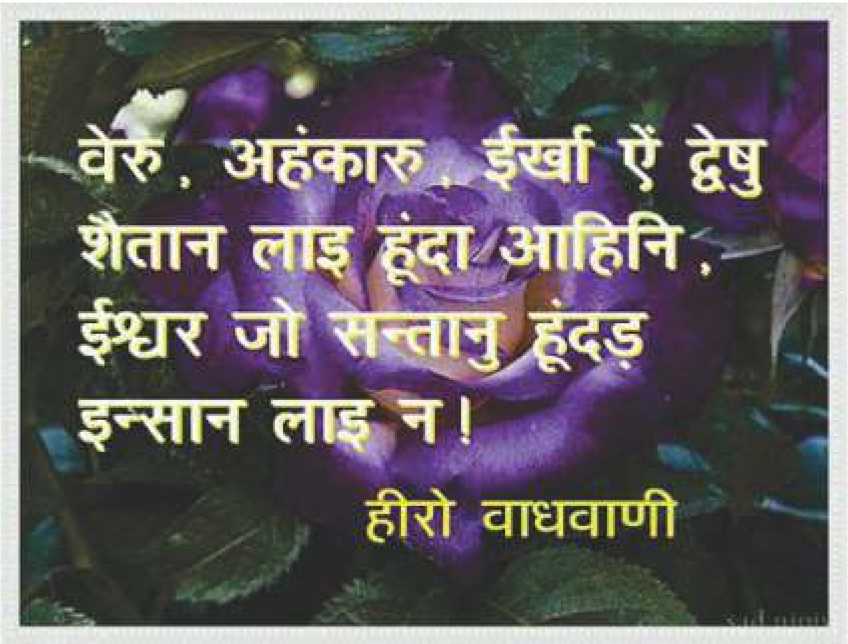
वेरु, अहंकारु, ईर्खा ऐं द्वेषु
शैतान लाइ हूंदा आहिनि,
ईश्वर जो सन्तानु हूंदड़
इन्सान लाइ न!
हीरो वाधवाणी

सिंधी वचनिका
शरीर जा सभई अंग साणु रहंदा,
इन जी जवाबदारी ईश्वर खंई आहे,
पर क्रोधु, अहंकारु, हर्षु करण वक़्ति
उहे साथु डी_दा, इन जी जवाबदारी
ईश्वर कोन खंई आहे.
हीरो वाधवाणी

नसीबु छा आहे?
नसीबु आहे कोशिशुनि
जो नतीजो!
हीरो वाधवाणी

असांजूं बुरियूं आदतूं,
ग़लतियूं ऐं गंदगी
असांखे अस्पताल डां_हुं
वठी हलंदियूं आहिनि!
हीरो वाधवाणी

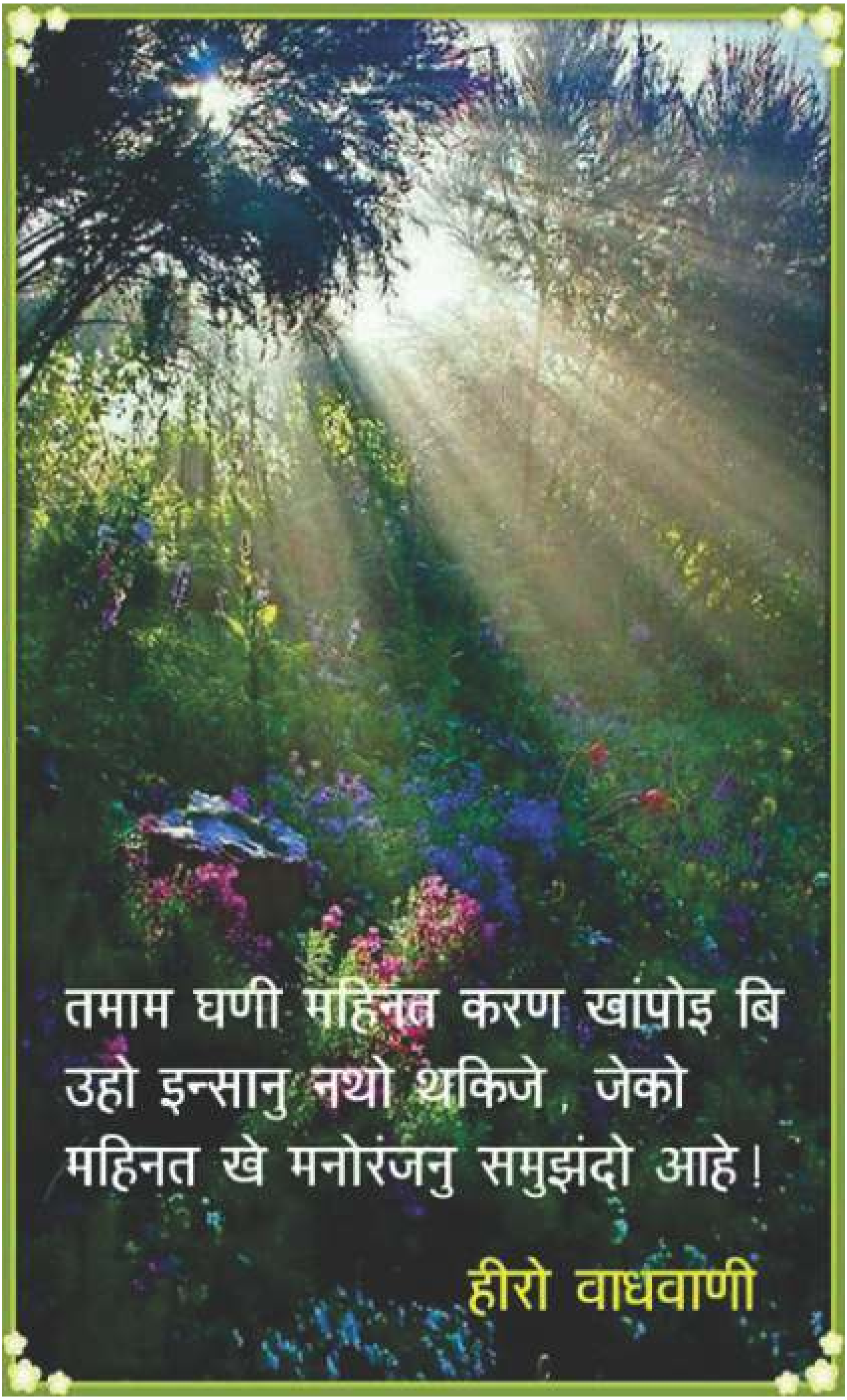
तमाम घणी महिनत करण खांपोइ बि
उहो इन्सानु नथो थकिजे, जेको
महिनत खे मनोरंजनु समुझंदो आहे!
हीरो वाधवाणी

ईश्वर हिन संसार खे सुंदरु
बणायो आहे ऐं इन खे वधीक
सुंदरु बणाइण लाइ ईश्वर असां
सभिनी खे हिन पृथ्वीअ ते
मोकिल्यो आहे !
हीरो वाधवाणी
लछमण

पाण में मिली - जुली करे रहणु
लड़ाई खटण समान आहे !
हीरो वाधवाणी

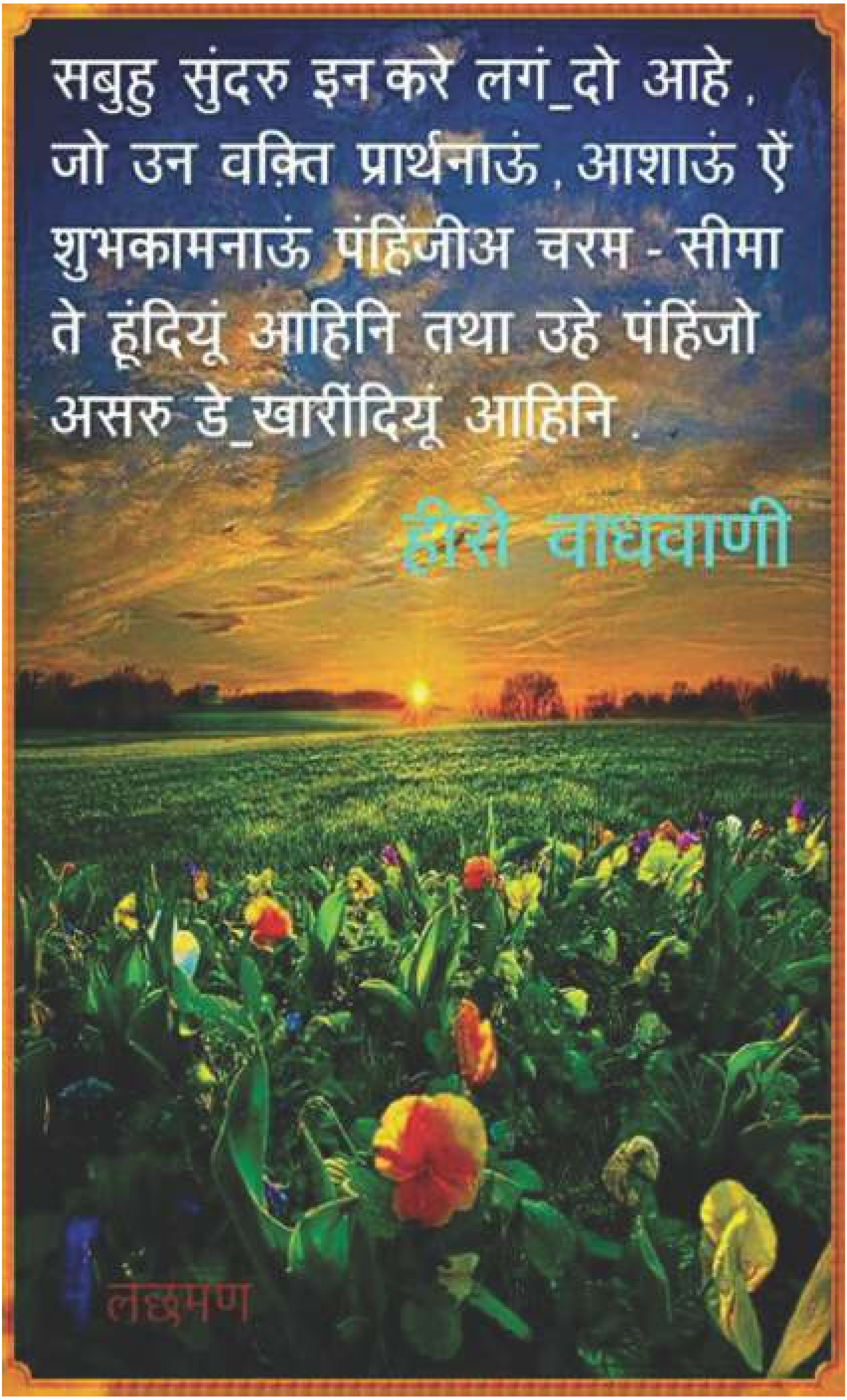
सबुह सुंदरु इन करे लगं_दो आहे ,
जो उन वक़्ति प्रार्थनाऊं , आशाऊं ऐं
शुभकामनाऊं पंहिंजीअ चरम - सीमा
ते हूंदियूं आहिनि तथा उहे पंहिंजो
असरु डे_खारींदियूं आहिनि .
हीरो वाधवाणी
लछमण

अखियुनि ऐं पलकुनि जो सन्बं_धु
जनम खां वठी मृत्यूअ ताईं क़ाइमु
इन करे रहंदो आहे, जो उहे भुलिजी
वेंदियूं आहिनि त को असीं अलग_
अलग_ आहियूं।

हीरो वाधवाणी

मनुष जी शेवा ईश्वर जी ई शेवा ऐं आराधना आहे .
मनुषु पंजनि तत्वनि मां ठहियो आहे -
पृथ्वी , जल , अग्नि , वायू ऐं आकाशु . पृथ्वीअ जो
स्वामी आहे वष्णु , जल जो स्वामी वरुण देवता ,
अग्नीअ जो स्वामी सूरजु , वायूअ जो स्वामी आहे
शिवु ऐं आकाश जो स्वामी आहे ब्रह्मा .
इन जो अर्थु इहो थियो त जेको मनुष जी
शेवा करे थो , उहो इन्हनि पंजनि देवताउनि -
विष्णु , वरुण , शिव , सूरज ऐं ब्रह्मा जी शेवा
ऐं आराधना करे थो .
हीरो वाधवाणी
लछमण

असां हिक बि_ए सां ईर्खा न करियूं
इन करे ईश्वर असां जहिड़ो बि_यो
कोई कोन ठाहियो आहे .
हीरो वाधवाणी

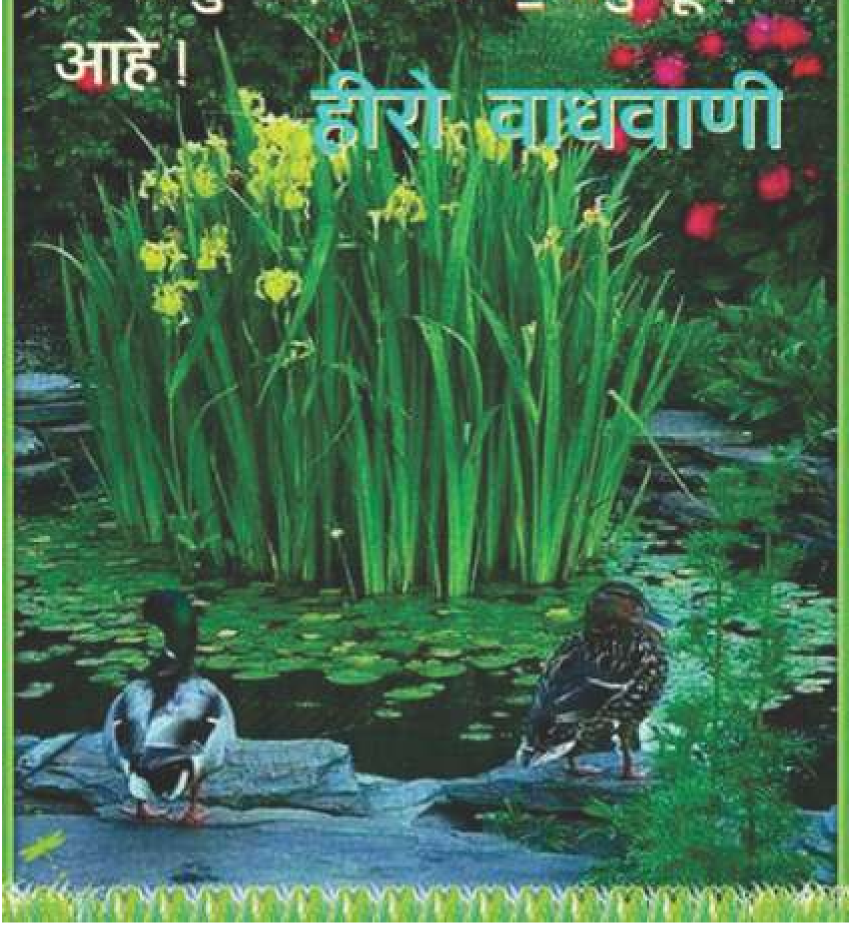
केतिरो न सुठो लग_दो आहे
जड_हिं इन्सानु हिक बि_ज मां
हज़ारें बि_ज पैदा कंदो आहे.
सचु करे पुछो त किसानु सिर्फु
किसानु न, पर भग_वानु हूंदो
आहे!
हीरो वाधवाणी

स्त्री पुलि समान हूंदी आहे.
सीमा में ब_धल हुअण खां पोइ बि
असाधारण कार्य कंदी आहे.
हीरो वाधवाणी

मुस्कराहट पाण सां गडु_
खुशी, प्यारु ऐं प्रकाशु
खणी ईंदी आहे.
हीरो वाधवाणी

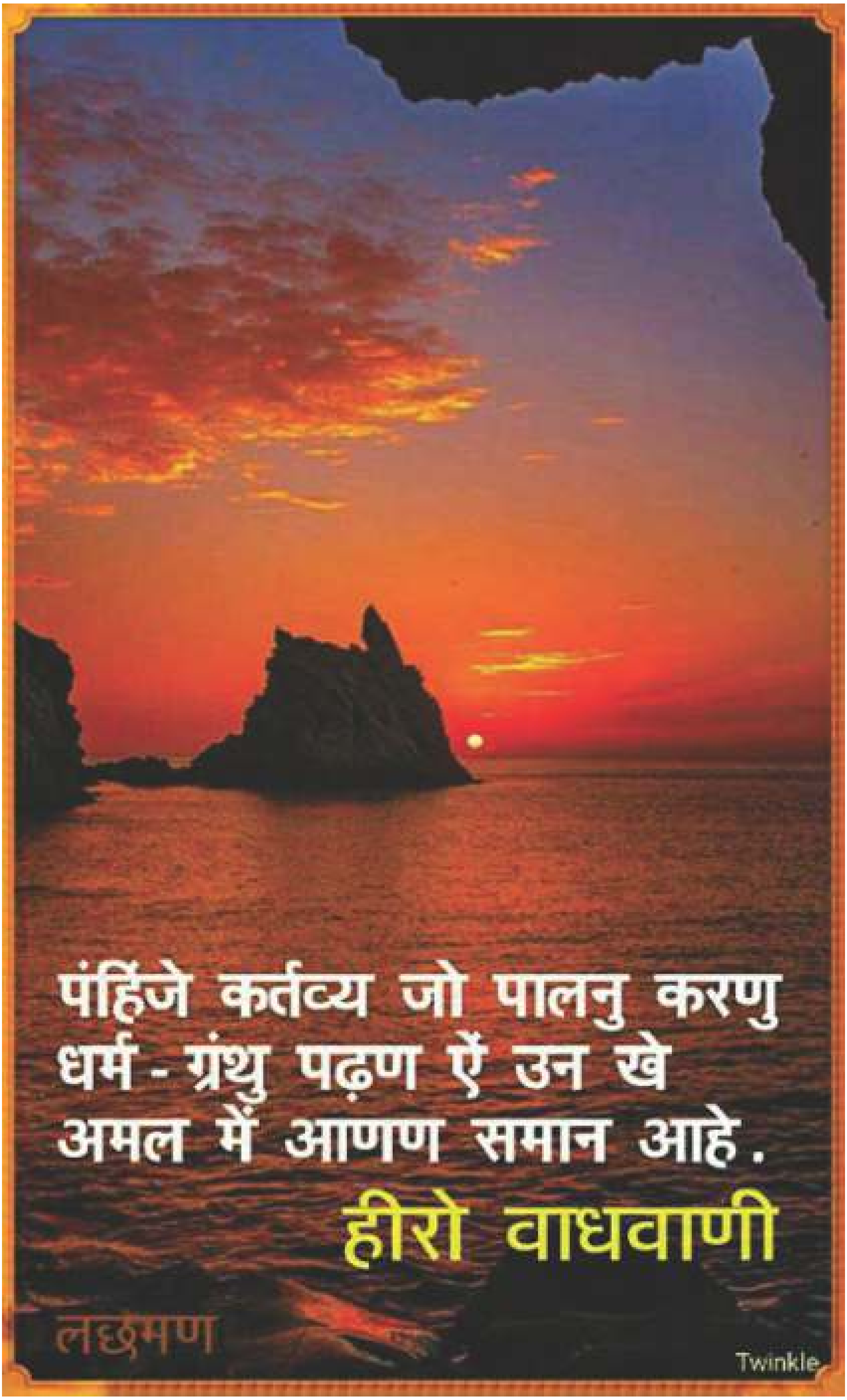
पंहिंजे कर्तव्य जो पालनु करणु
धर्म - ग्रंथु पढ़ण ऐं उन खे
अमल में आणण समान आहे.
हीरो वाधवाणी
लछमण
Twinkle

शहीद जहिड़ो कोई दानी,
साहसी ऐं त्यागी_ कोन
हूंदो आहे!
हीरो वाधवाणी

बु_द्धिवानु मनुषु उहो आहे, जेको
जनवरीअ में ई डिसेंबर ताईं वारो
कार्यु करे वठंदो आहे!
हीरो वाधवाणी

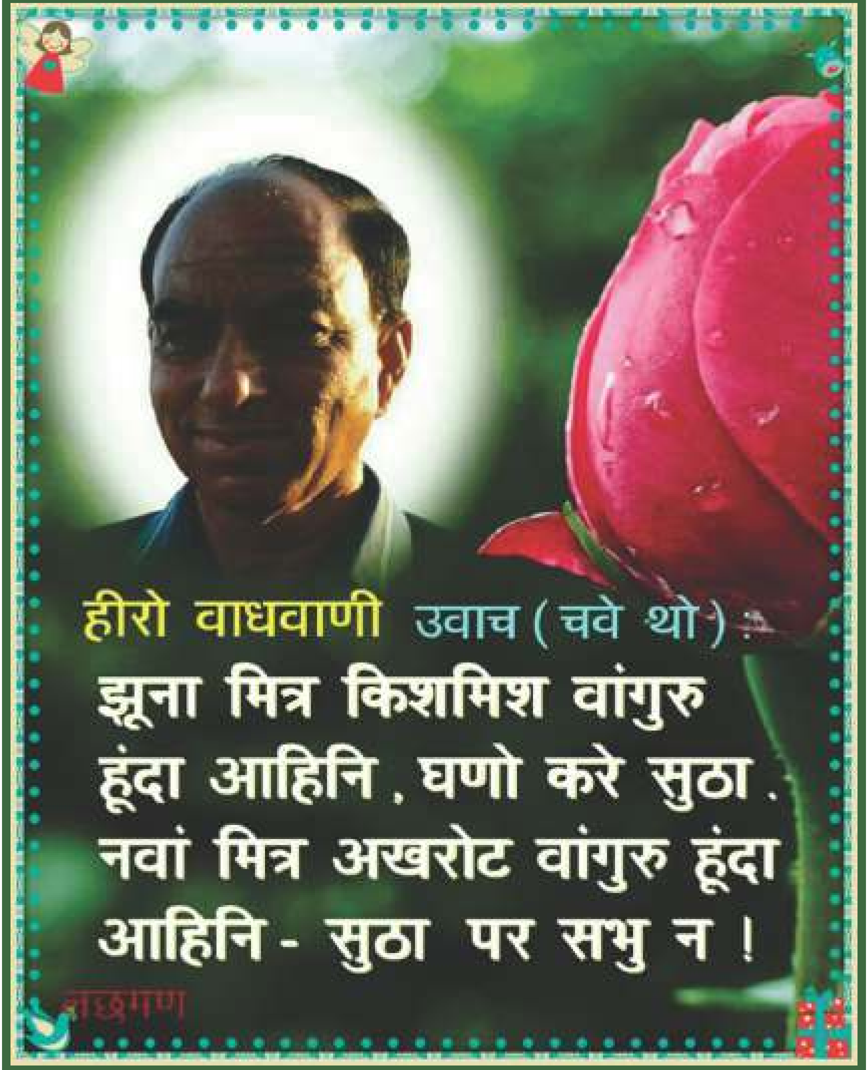
हीरो वाधवाणी उवाच (चवे थो) :
झूना मित्र किशमिश वांगुरु
हूंदा आहिनि, घणो करे सुठा.
नवां मित्र अखरोट वांगुरु हूंदा
आहिनि - सुठा पर सभु न !

सिजु, चंडु, मृत्यू ऐं ईश्वरु -
इन्हनि खां कड_हिं का ग़लती
कोन थींदी आहे, इन करे उहे
सदाईं क़ाइमु - दाइमु आहिनि !
- हीरो वाधवाणी

जीतणवारो बि
उन वक़्ति हाराईंदो आहे,
जड_ हिं हू निराशु, सुस्तु ऐं
बेचैनु बणिजी वेंदो आहे.

हीरो वाधवाणी

ईमानदारीअ सां कमायलु धनु पपये जे वण समान हूंदो आहे, जो देरि सां फलु डीं_दो आहे पर मिठा फल डीं_दो आहे. बेईमानीअ सां कमायलु धनु वारीअ जे दड़े समान हूंदो आहे, जेको वडो_ त डि_सण में ईंदो आहे पर महत्वहीन हूंदो आहे!

हीरो वाधवाणी

बुरियूं आदतूं अपनाए
फ़रिश्तनि जे बदिरां
शैतान खे खुश न करियो.
हीरो वाधवाणी

उहो पिणु ग़रीबु आहे,
जंहिं वटि धनु त आहे,
पर तंदुरुस्तु शरीरु ऐं
सुठी समुझ नाहे.
हीरो वाधवाणी

ईश्वर इन्सान खे सुंदरु बणायो आहे, पर इन्सान खे पंहिंजीअ सुंदरता ते भरोसो नाहे, इन करे हू मेकअप कंदो आहे!
हीरो वाधवाणी

Rainy
बुरा शब्द गा_ल्हाए इन्सानु
प्रदूषणु फहलाईंदो आहे !
हीरो वाधवाणी

बुरियूं आदतूं अपराधीअ वांगुरु
हूंदियूं आहिनि , ज नियम ऐं
क़ानून जी भञकिड़ी कंदियूं
आहिनि !
हीरो वाधवाणी
लछमण

जेको सभिनी खे समान समुझंदो आहे,
जड़ुनि सां जुड़ियलु रहंदो आहे, पंहिंजे
कम में मगनु रहंदो आहे, सभिनी खे
कम में ईंदो आहे, उहो वण जियां
ऊंचो ऐं महान हूंदो आहे.
हीरो वाधवाणी

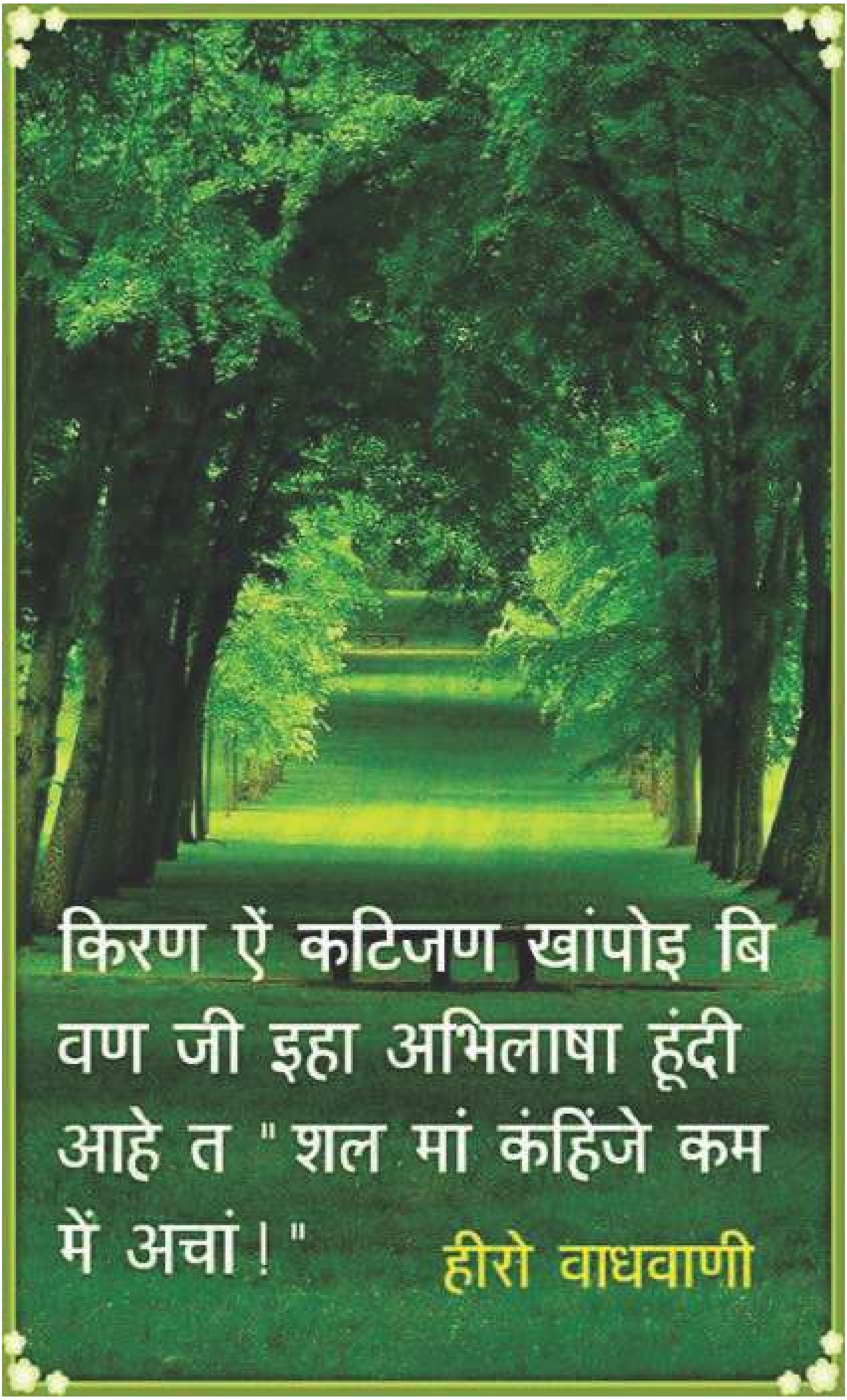
किरण ऐं कटिजण खांपोइ बि
वण जी इहा अभिलाषा हूंदी
आहे त " शल मां कंहिंजे कम
में अचां ! "
हीरो वाधवाणी

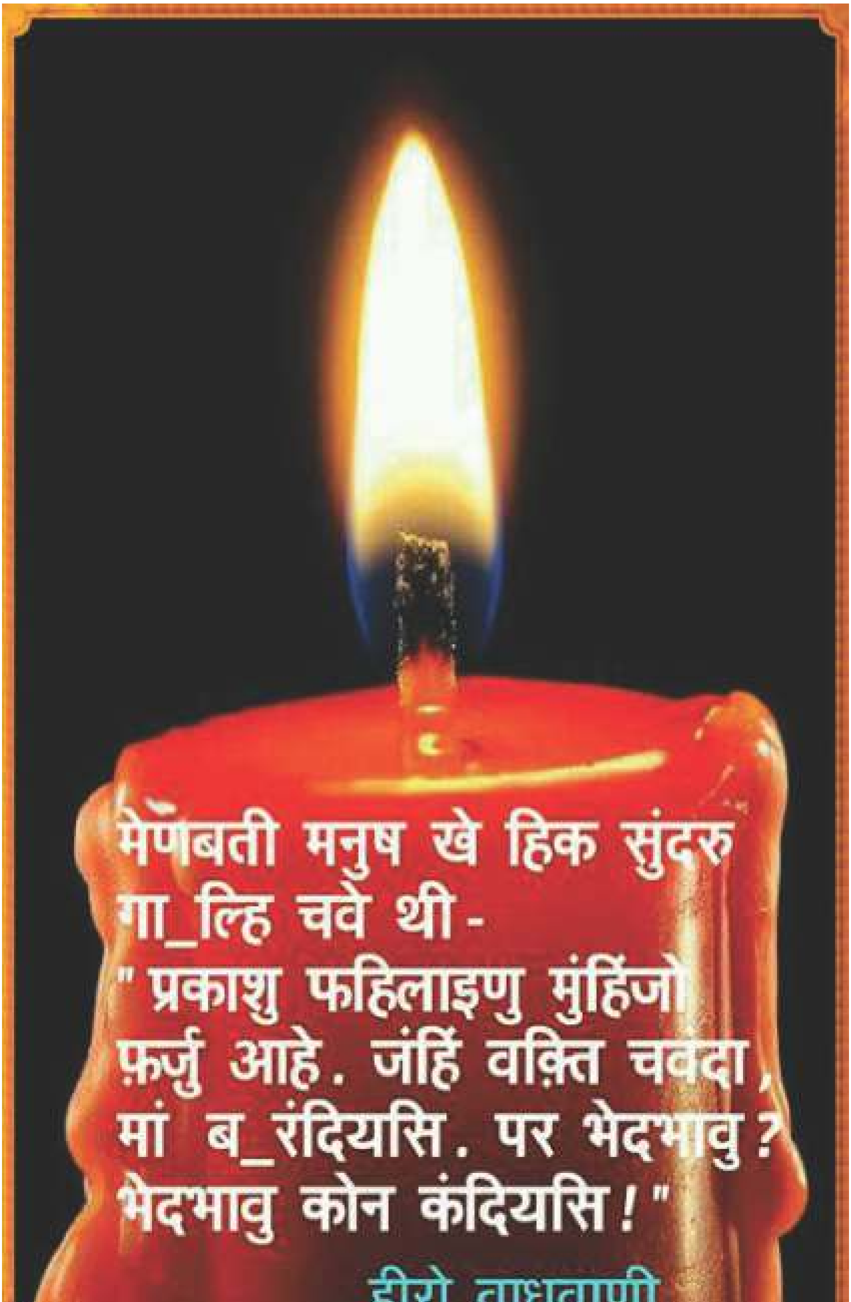
मेणबती मनुष खे हिक सुंदरु
गा_ल्हि चवे थी -
" प्रकाशु फहिलाइणु मुंहिंजो
फ़र्ज़ु आहे. जंहिं वक़्ति चवदा,
मां ब_रंदियसि. पर भेदभावु ?
भेदभावु कोन कंदियसि ! "
हीरो वाधवाणी

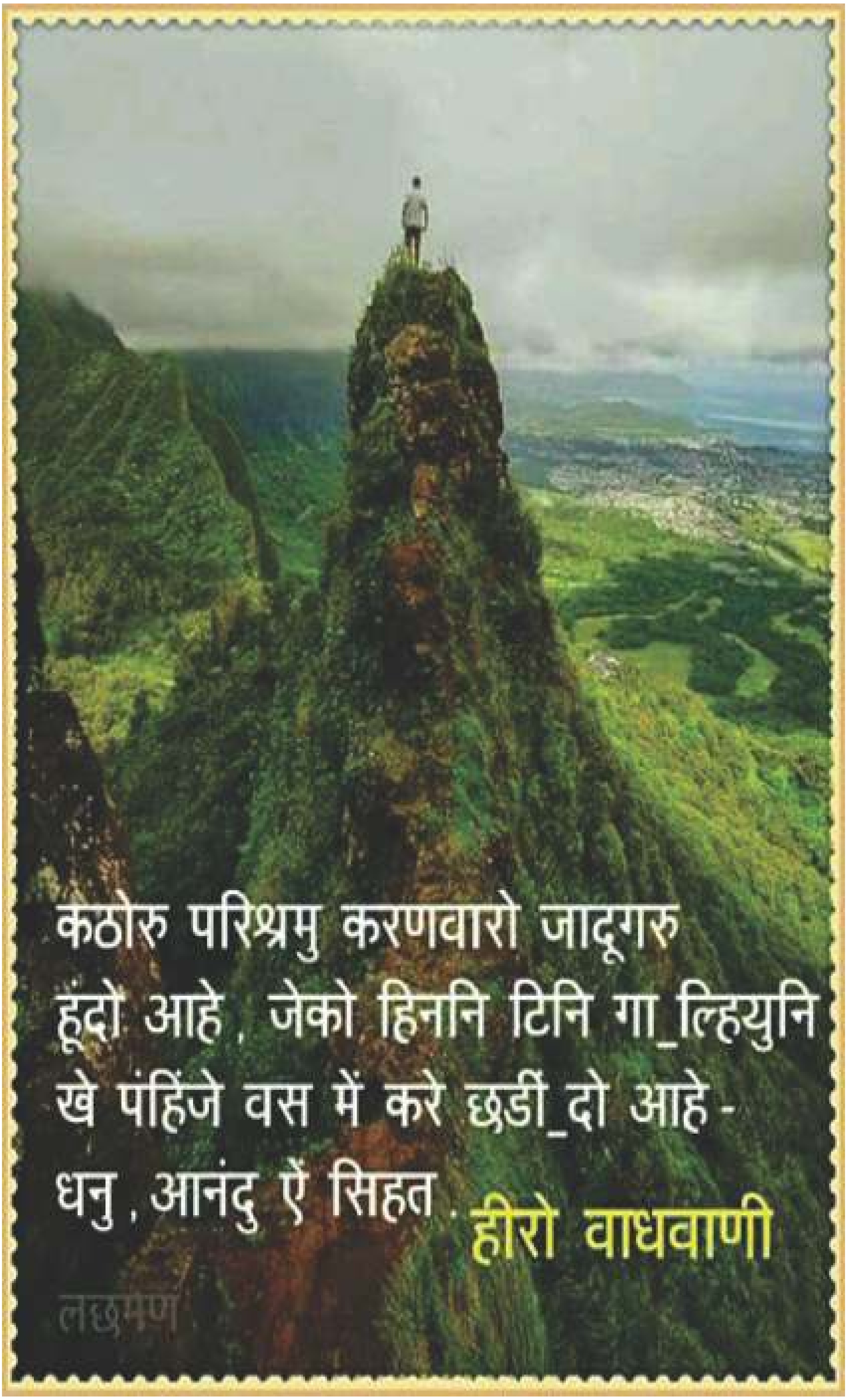

कठोरु परिश्रमु करणवारो जादूगरु
हूंदो आहे , जेको हिननि टिनि गा_ल्हियुनि
खे पंहिंजे वस में करे छडीं_दो आहे -
धनु , आनंदु ऐं सिहत .
हीरो वाधवाणी
लछमण

दुष्ट माण्हूअ जो बंगलो
पंहिंजीअ बदिनसीबीअ ते
आँसू वहाईंदो आहे !
हीरो वाधवाणी

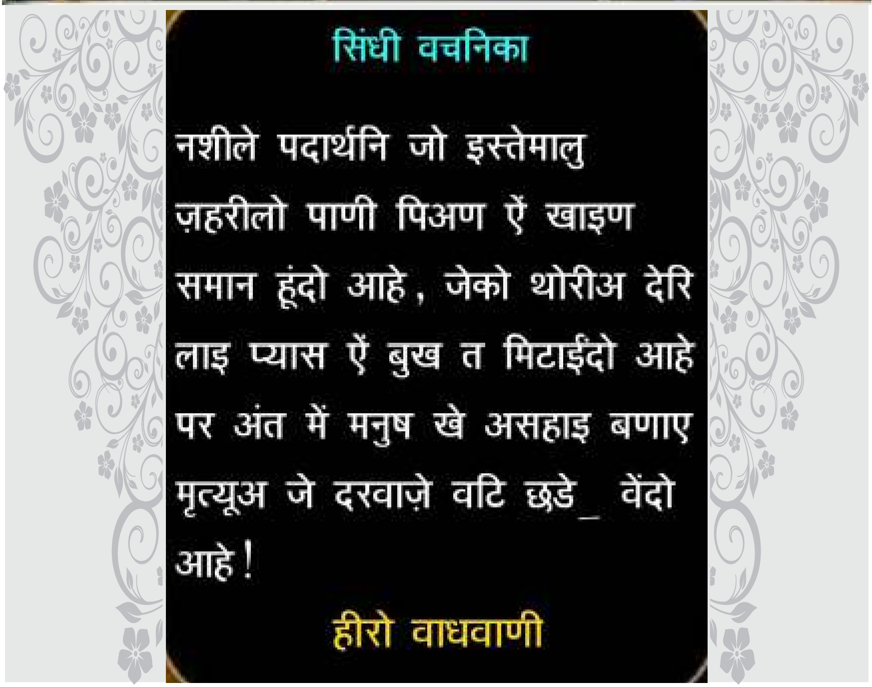
सिंधी वचनिका
नशीले पदार्थनि जो इस्तेमालु
ज़हरीलो पाणी पिअण ऐं खाइण
समान हूंदो आहे, जेको थोरीअ देरि
लाइ प्यास ऐं बुख त मिटाईंदो आहे
पर अंत में मनुष खे असहाइ बणाए
मृत्यूअ जे दरवाज़े वटि छडे_ वेंदो
आहे !
हीरो वाधवाणी

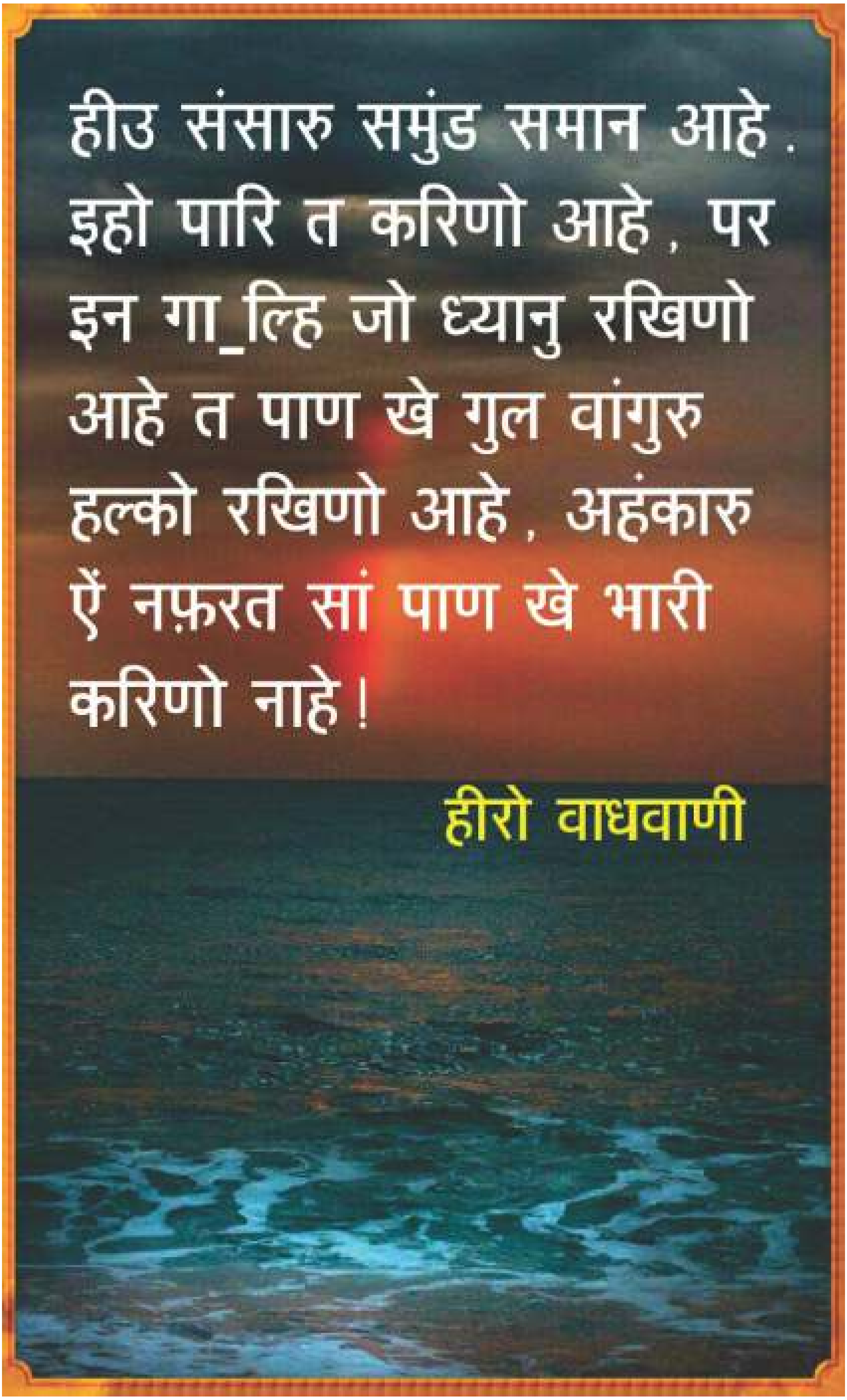
हीउ संसारु समुंड समान आहे .
इहो पारि त करिणो आहे , पर
इन गा_ल्हि जो ध्यानु रखिणो
आहे त पाण खे गुल वांगुरु
हल्को रखिणो आहे , अहंकारु
ऐं नफ़रत सां पाण खे भारी
करिणो नाहे !
हीरो वाधवाणी

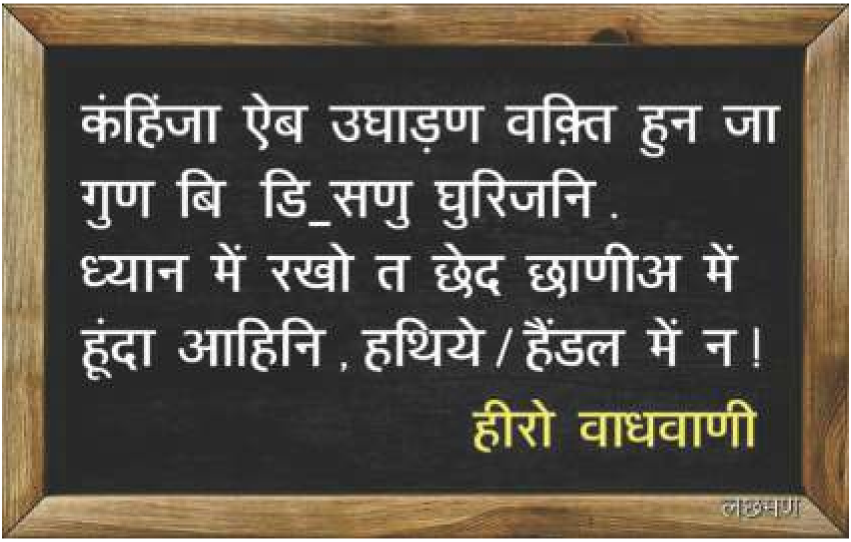
कंहिंजा ऐब उघाड़ण वक़्ति हुन जा
गुण बि डि_सणु घुरिजनि .
ध्यान में रखो त छेद छाणीअ में
हूंदा आहिनि , हथिये / हैंडल में न !
हीरो वाधवाणी

मुंहिंजी सभ सां दोस्ती
कोन्हे को कंहिं सां वेरु ,
वेरी बि हुजनि भली
संदुनि बि थिए ख़ैरु !
हीरो वाधवाणी

भाग_वानु मनुषु उहो आहे,
जंहिंजो शरीरु तंदुरुस्तु आहे,
जंहिंजा वीचार सकारात्मक आहिनि
ऐं जेको निस्वार्थ भाव सां शेवा
करे रहियो आहे!
हीरो वाधवाणी

आलसी साधूअ खे
'साधू' चवणु ठीक नाहे .
हीरो वाधवाणी

असांजो अधु शरीरु
माता - पिता ठाहियो आहे
ऐं अधु शरीरु ईश्वर
ठाहियो आहे !
हीरो वाधवाणी

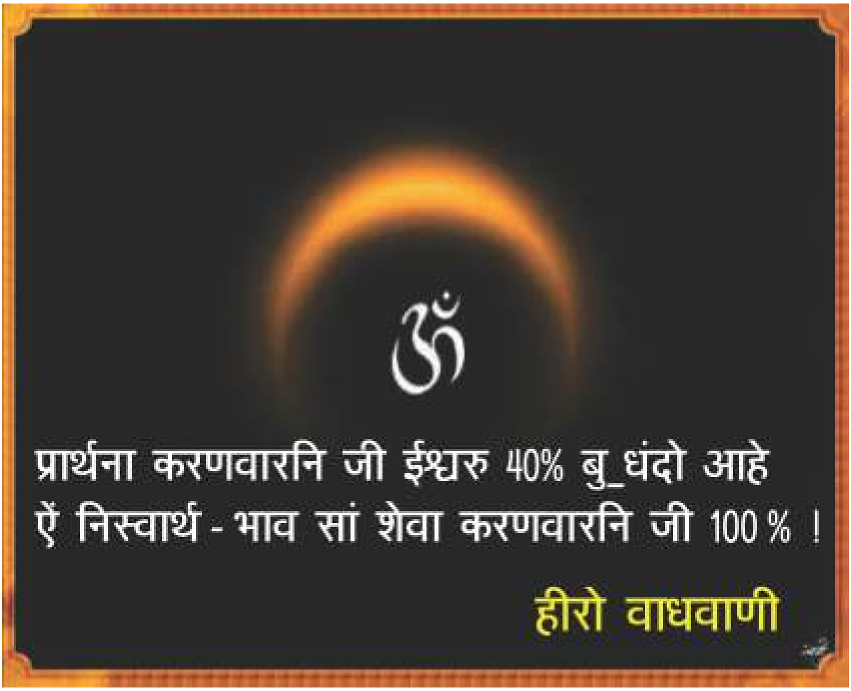
प्रार्थना करणवारनि जी ईश्वरु 40% बु_धंदो आहे
ऐं निस्वार्थ - भाव सां शेवा करणवारनि जी 100 % !
हीरो वाधवाणी

कंहिंखां घुरी करे वरितल शयूं
घणो भाङे कम में न ईंदियूं
आहिनि , छाकाणि त उहे
सचीअ दिल सां डि_नल
कोन हूंदियूं आहिनि .
हीरो वाधवाणी

खिल, खुशी ऐं मुस्कुराहट
मनुष जी सूंहं वधाईंदड़ आहिनि,
ऐं चिन्ता तथा बनावटी सींगारु
सूंहं घटाईंदड़ आहिनि.
हीरो वाधवाणी
लछ्मण

मरण खांपोइ तुर्तु ई इन्सान जो शरीरु
क्रियाहीन थी वेंदो आहे, पर अखियूं
कुझु कलाक जीअरियूं रहंदियूं आहिनि.
ख़बर अथव छो? छो जो अखियूं
चाहींदियूं आहिनि त हू कंहिंजे कम
में अचनि!

हीरो वाधवाणी

मुंहिंजी माउ मुंहिंजे करे जेतिरा भेरा खुश थी आहे, ओतिरा लख मूं कमाया आहिनि. ऐं जेतिरा आँसू हुन वहाया आहिनि, ओतिरा किरोड़ मूं गँवाया आहिनि !

हीरो वाधवाणी

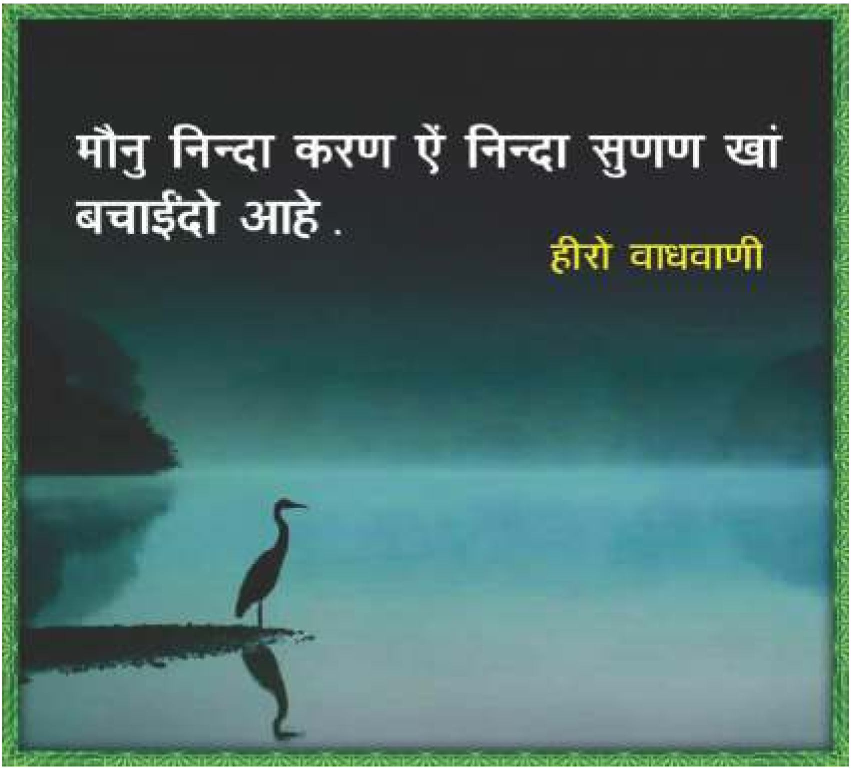
मौनु निन्दा करण ऐं निन्दा सुणण खां बचाईंदो आहे .
हीरो वाधवाणी

दुख में दुखी थियण जो अर्थु आहे
दुख जी ग़ुलामी स्वीकारु करणु !
हीरो वाधवाणी

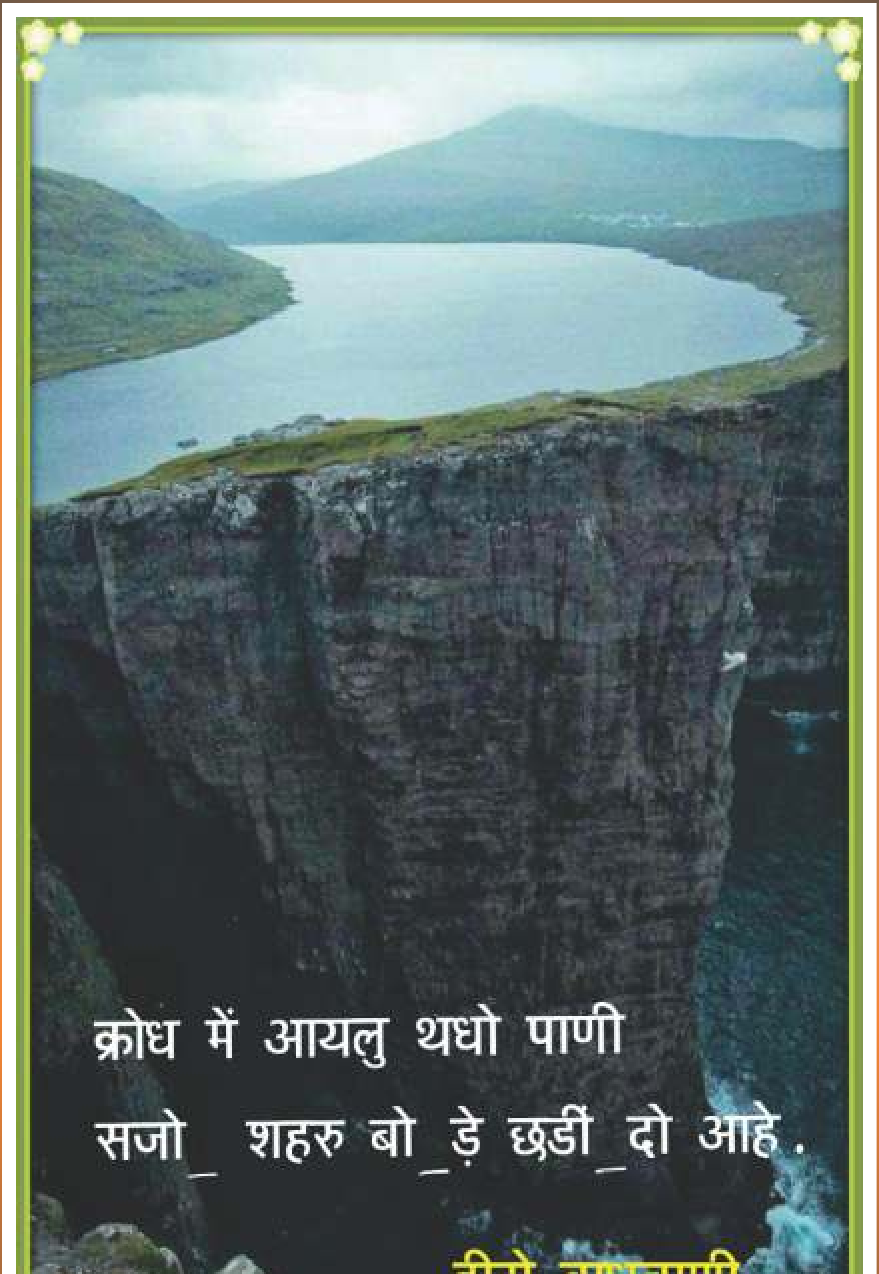
क्रोध में आयलु थधो पाणी
सजो_ शहरु बो_ड़े छडीं_दो आहे.
हीरो वाधवाणी

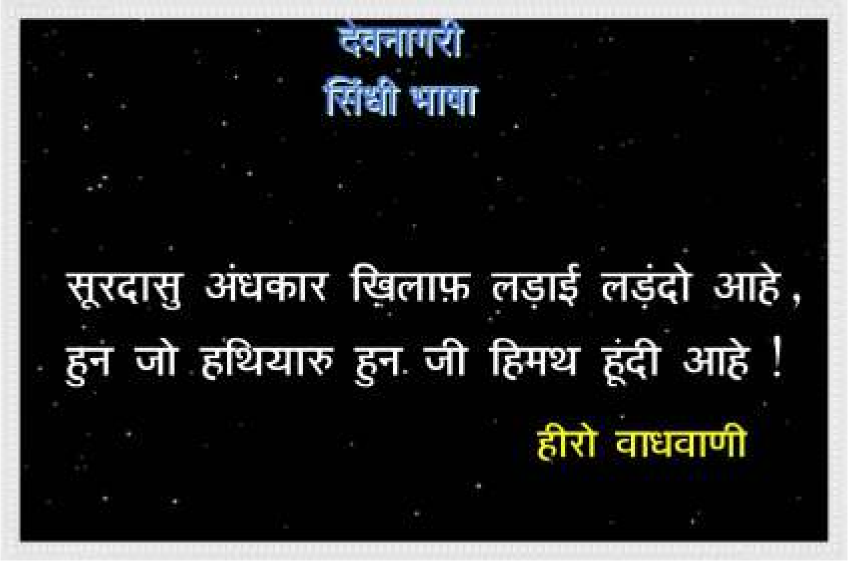
देवनागरी
सिंधी भाषा
सूरदासु अंधकार ख़िलाफ़ लड़ाई लड़ंदो आहे,
हुन जो हथियारु हुन जी हिमथ हूंदी आहे !
हीरो वाधवाणी

पंहिंजे कर्तव्य जो
पालन करणु धर्मी -
ग्रंथु पढ़ण ऐं उन ते
अमलु करण समान आहे.
हीरो वाधवाणी
लछमण

साहसी मनुष खे
ब_ न, बल्कि
ड_ह भुजा_ऊं
हूंदियूं आहिनि !
तंदुरुस्तु शरीरु
असांजे सुठियुनि
आदतुनि जो
नतीजो आहे.
हीरो वाधवाणी

डे_खाउ करण
जो अर्थु आहे
दोखो डि_यणु ।
हीरो वाधवाणी

असफलता सफलता खां वरिह्यनि -
सालनि वांगुरु परे कोन हूंदी आहे ;
उहा 1, 2, 3 अंगनि वांगुरु बिल्कुलु
वेझो हूंदी आहे !
हीरो वाधवाणी

दिल
जंहिंजी दिल साफु
तंहिंजी भुल माफु !
हीरो वाधवाणी

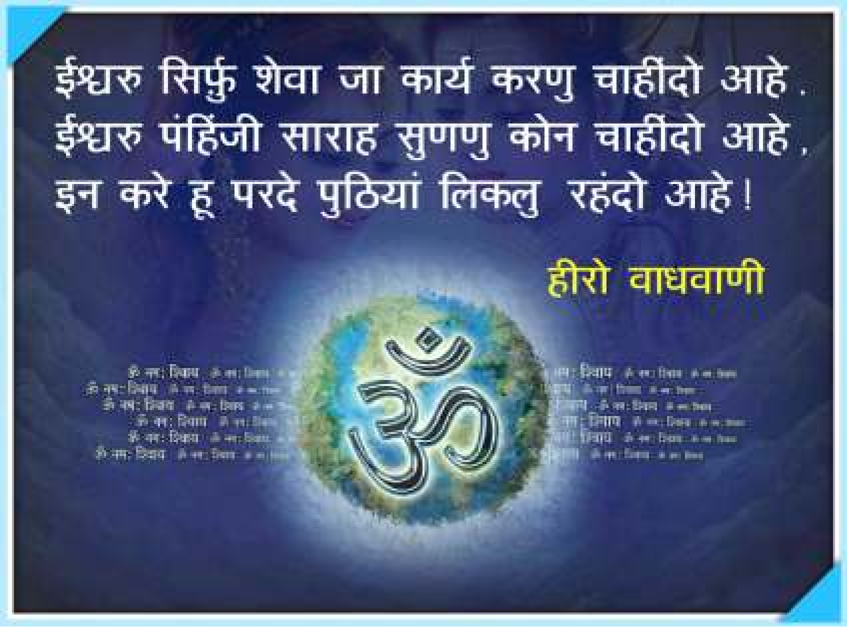
ईश्वरु सिर्फु शेवा जा कार्य करणु चाहींदो आहे .
ईश्वरु पंहिंजी साराह सुणणु कोन चाहींदो आहे ,
इन करे हू परदे पुठियां लिकलु रहंदो आहे !
हीरो वाधवाणी

धनवानु उहो नाहे, जंहिं वटि धनु आहे ;
सचो धनवानु उहो आहे, जंहिंजे मुख ते
मुस्कुराहट, गा_ल्हाइण में मेठाजु, मन में
शांती ऐं शरीर में शक्ती आहे.
हीरो वाधवाणी

भारी क़र्जु ऐं
ठीकु न थी सघंदड़ु
मर्जु , इन्सान खे
रुआरींदो आहे !
हीरो वाधवाणी

कौड़ा वचन
कड_हिं कड_हिं
ठीकु न थी सघण जहिड़ो
घावु कंदा आहिनि !
हीरो वाधवाणी

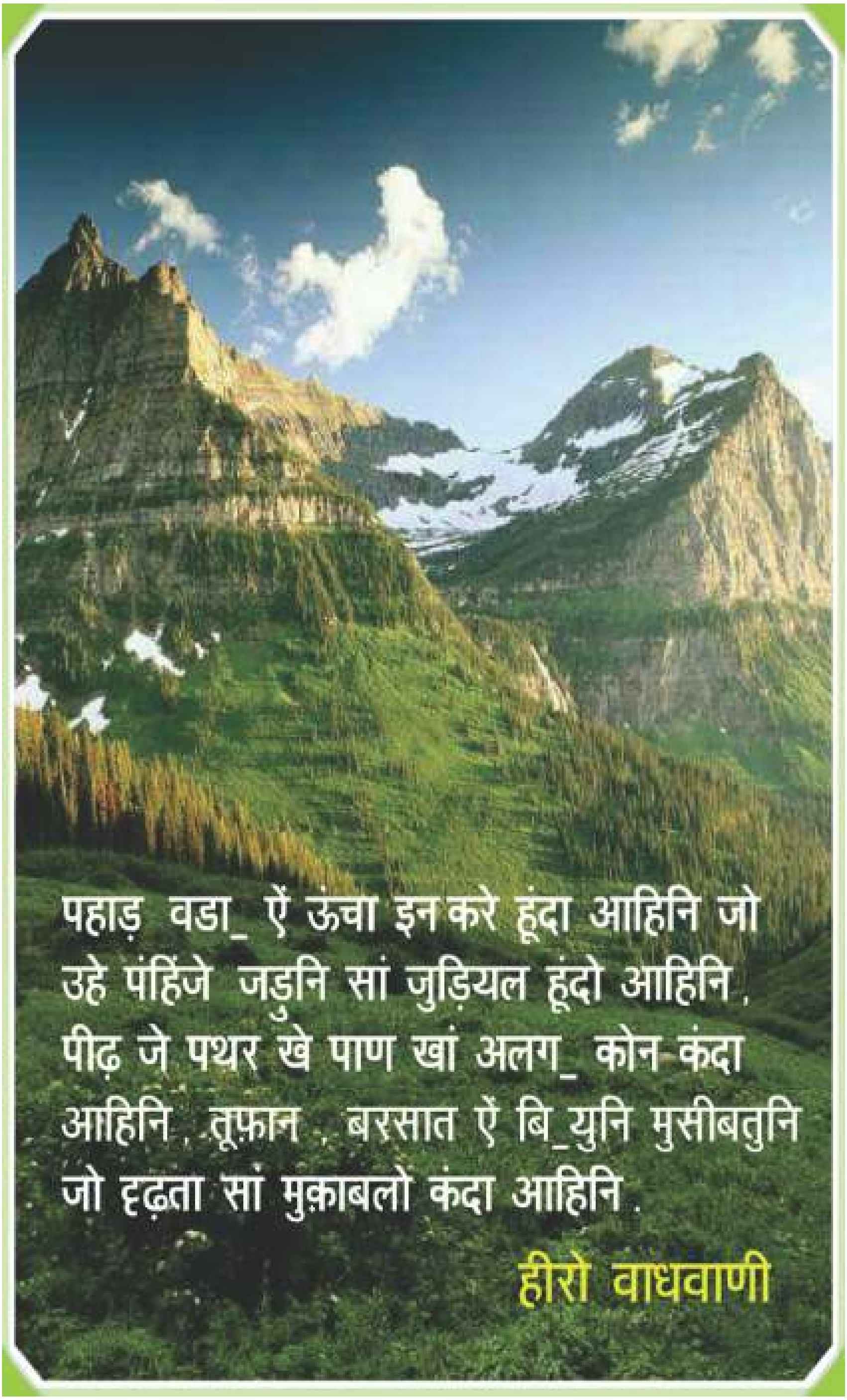
पहाड़ वडा_ ऐं ऊंचा इन करे हूंदा आहिनि जो
उहे पंहिंजे जड़ुनि सां जुड़ियल हूंदो आहिनि,
पीढ़ जे पथर खे पाण खां अलग_ कोन कंदा
आहिनि, तूफ़ान, बरसात ऐं बि_युनि मुसीबतुनि
जो दृढ़ता सां मुक़ाबलो कंदा आहिनि.
हीरो वाधवाणी

समुझणु चाहियुमि त ज़िंदगी छा आहे?
हथ में शीशो होमि, सो किरियो ऐं भजी_ पियो.
पोइ समुझी वियुसि, ज़िंदगी आहे शीशो!
हीरो वाधवाणी

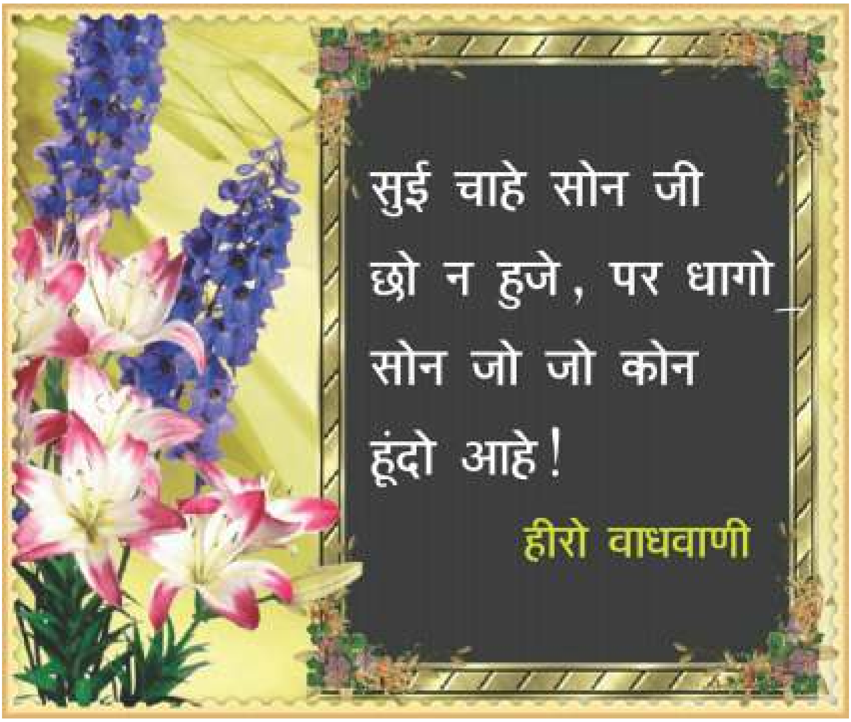
सुई चाहे सोन जी
छो न हुजे, पर धागो_
सोन जो जो कोन
हूंदो आहे!
हीरो वाधवाणी

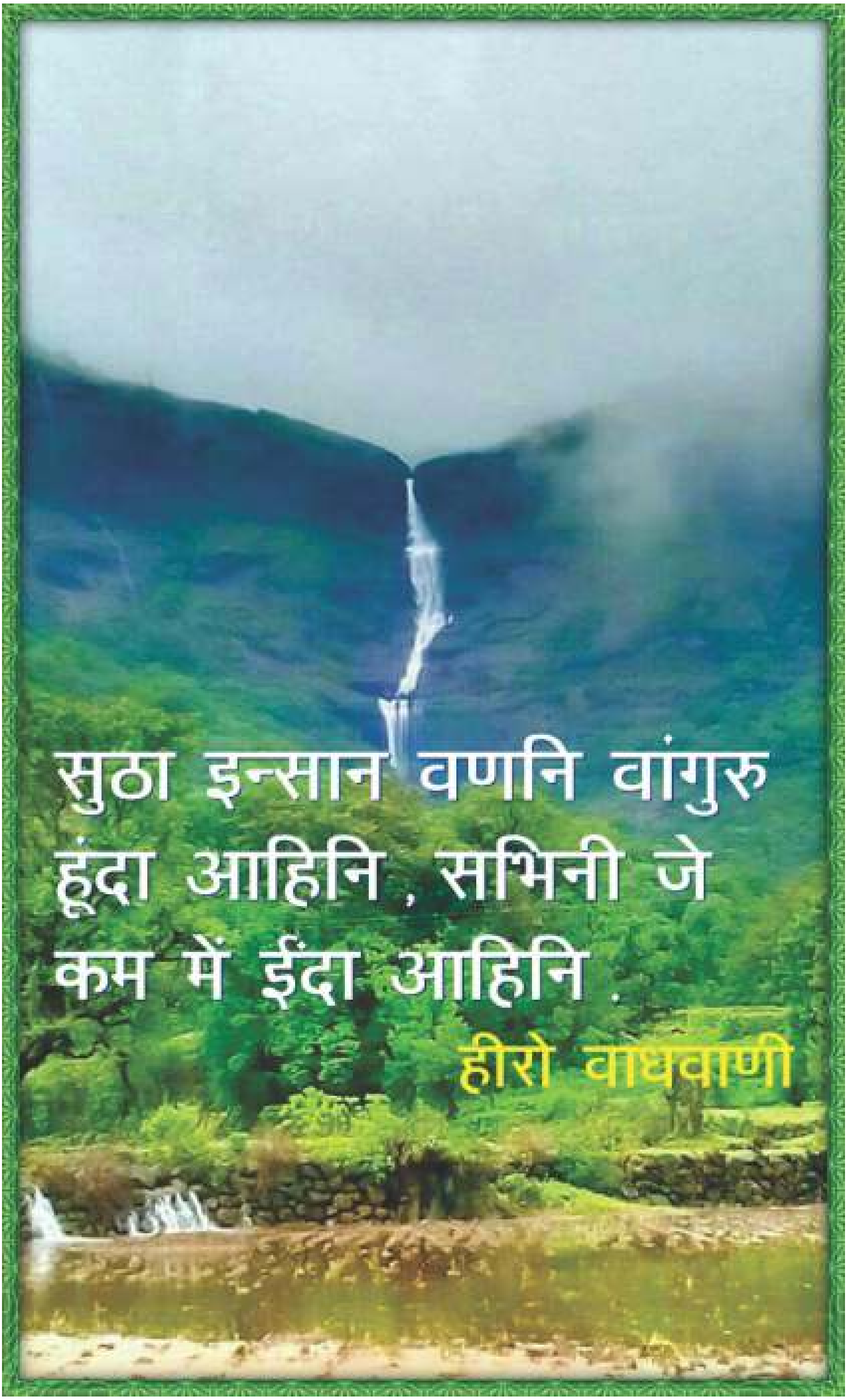
सुठा इन्सान वणनि वांगुरु
हूंदा आहिनि , सभिनी जे
कम में ईंदा आहिनि .
हीरो वाधवाणी

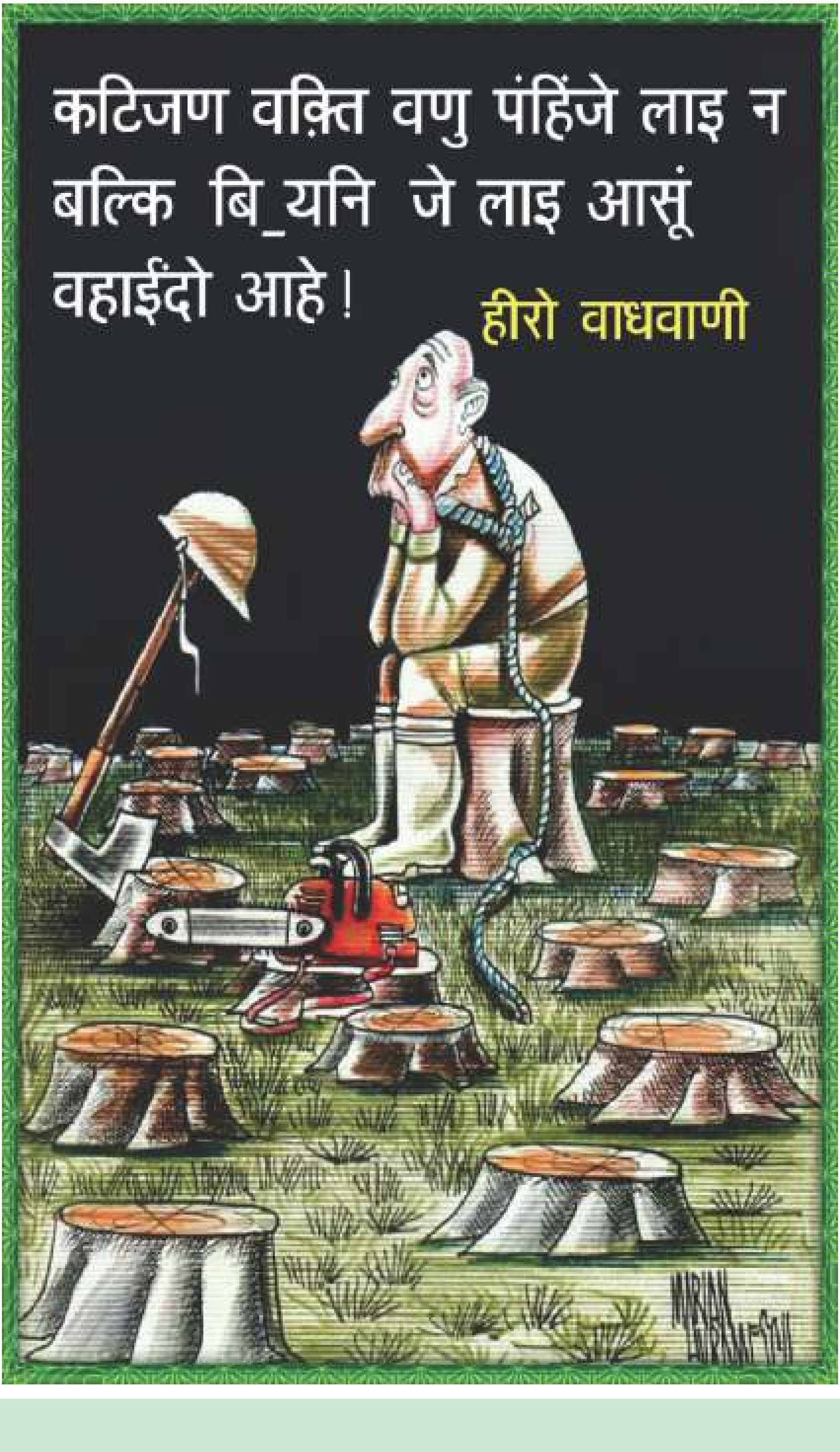
कटिजण वक़्ति वणु पंहिंजे लाइ न
बल्कि बि_यनि जे लाइ आसूं
वहाईंदो आहे!
हीरो वाधवाणी

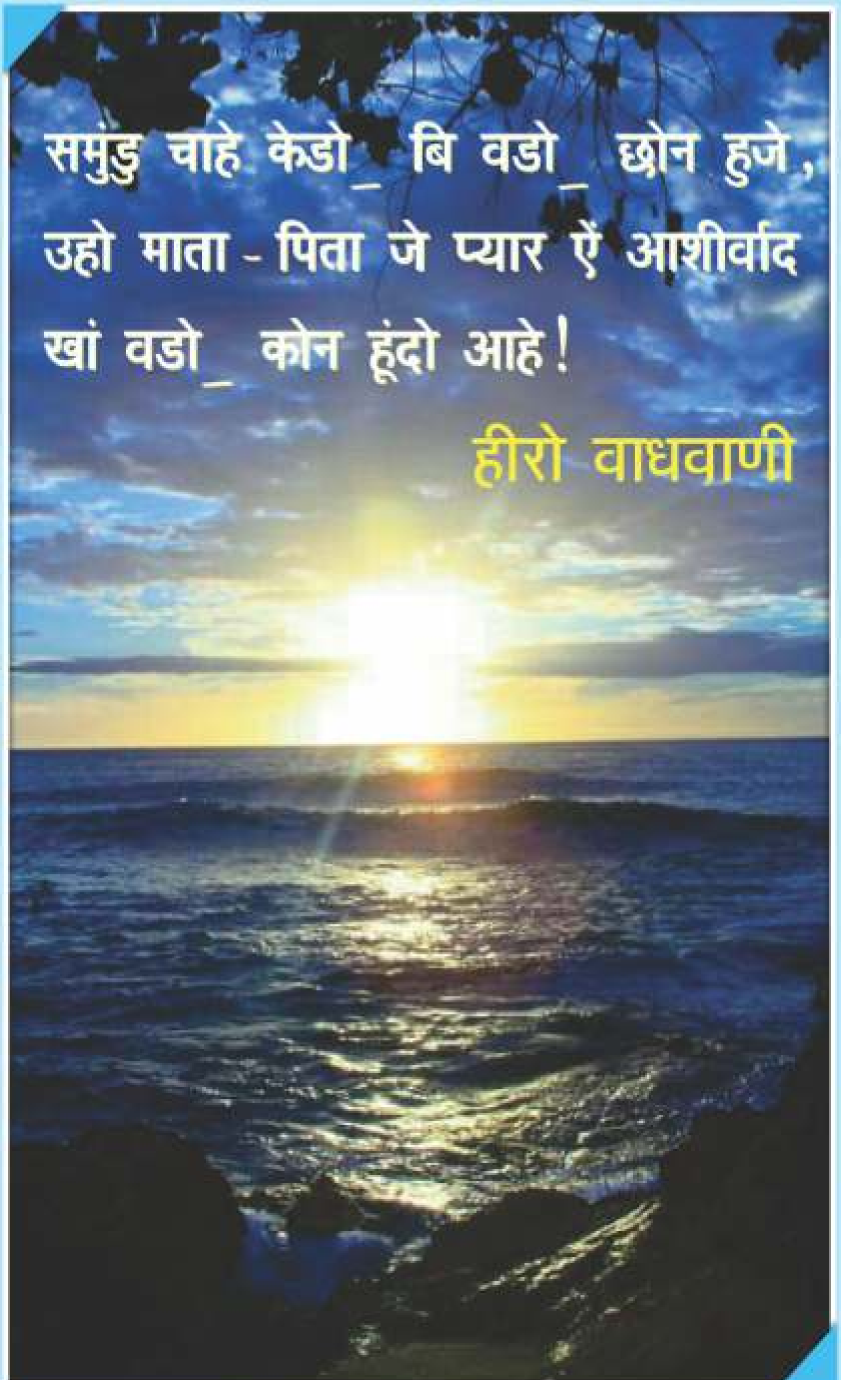
समुंडु चाहे केडो_ बि वडो_ छोन हुजे,
उहो माता-पिता जे प्यार ऐं आशीर्वाद
खां वडो_ कोन हूंदो आहे!
हीरो वाधवाणी

लेखक जा
ब॒ अखर

देवनागरी सिंधीअ में प्रकाशित थियलु हीउ सुहिणो किताबु मुंहिंजे जीवन जे अनुभवनि, चिन्तन ऐं ईश्वर द्वारा प्रापति सुविचारनि जो संग्रहु आहे, जंहि लाइ मां प्रो. लछमण हर्दवाणी साहिब जो बेहद थोराइनो आहियां. प्रो. लछमण हर्दवाणी सिंधी, हिंदी ऐं मराठी भाषाउनि जो अभ्यासी लेखकु, कौशकारु ऐं सिंधी भाषा लाइ देवनागरी लिपीअ जो समर्थकु आहे. संदुनि प्रेरणा सां ई उ किताबु छपिजी सघियो आहे.

सिंधी पाठकनि खे मुंहिंजी निमाणी वेनिती आहे त हू॒ मुंहिंजो हीउ अनोखो किताबु पढ़नि ऐं अमल में आणण जो जतनु कनि. मूंखे विश्वासु आहे त इन्हनि सुविचारनि द्वारा पाठकनि जो सोचु ऐं समुझ वधीक विस्तृत/विशाल थींदी.

मुंहिंजे जीवन में चार इन्सान फ़रिश्तनि जियां आहिनि – मुंहिंजी माता लालीबा॒ई, पत्नी राजकुमारी, श्रवणकुमार जहिड़ो बियों नंबरु पुटु हीरो वाधवाणी ऐं मित्रु प्रो. लछमण हर्दवाणी. मां सभिनी जो आभारी आहियां.

जय भारत, जय भारतवासी
जय सिंधी, जय सिंधी भाषी
जय देवनागरी सिंधी !

• हीरो वाधवाणी